

GHKE-UGZES

SAMARBEJDE

SKABER LÆRING!

MULTI

NEHAVOR

MELLEM

University College Lillebælt

Pædagoguddannelse

16. januar 2015

Vejleder: Lars Kjær Larsen

Denne opgave indeholder 88.502 anslag

Heidi Pedersen

Joan Stoof Jensen

Bachelorprojekt

7. semester

Samarbejde skaber læring

– Mellem Give-Egnens Museum og Børnehaver

*Vi vil gerne henvende en særlig tak til de
samarbejdspartner vi har haft gennem
udførelse af dette projekt. Give-Egnens
Museum, Filskov friskoles børnehave,
Børnehuset Brande og Uhrskoven. Herudover
vil gerne rette en særlig tak til vores vejleder
Lars Kjær Larsen.*

Denne opgave – eller dele heraf – må kun offentliggøres med forfatterens tilladelse Jf.

Bekendtgørelse af lov om ophavsret nr. 202 af 27.02.2010

Abstrakt

Kulturinstitutioner bliver i begrænset omfang brugt af børnehaver og deres mål med besøget er meget forskelligt fra institution til institution. Et museumsbesøg på fx Give-Egnens museum (GEM) kan bidrage til læring for barnet, samt er en mulighed i arbejdet med læreplanstemaerne - særligt temaet kulturelle udtryksformer og værdier. Et samarbejde mellem GEM og børnehaverne vil skabe en mulighed for et højere læringsudbytte for det enkelte barn. Med Merleau-Pontys kropsfilosofi og Broström og Hansens begreb om læring kan museumsbesøget analyseres og forbedres gennem et samarbejde med pædagoger. Dette er der fundet belæg for gennem kvalitativt interview af GEM og tre børnehaver samt iagttagelser fra museumsbesøg af børnehavebørn. Der er i projektet forslag til, hvordan samarbejde kan forbedres og hvilke konsekvenser det får. Bl.a. vil der i projektet lægges vægt på kvaliteten af at planlægge et museumsbesøg ind i et forløb, hvor læreplanstemaerne er tænkt ind i forløbet. Samarbejdet mellem de to professioner er med til at skabe større viden, hvilket kan bevirke et større læringsudbytte for barnet.

Indhold

Indledning	6
Problemformulering	7
Hypotese.....	8
Emneafgrænsning.....	8
Læsevejledning	9
State of art	10
Museum – hvad er det?	12
Definitioner	13
Redegørelse af begreber.....	14
Læreplanstemaerne	14
Læring.....	15
Kultur for, med og af børn	19
Redegørelse af teori	19
Kropsfilosofi	20
Krop, rum og læring.....	20
Senmoderne samfund	21
Antropologisk metode.....	22
Empiri.....	24
Lars Offersen.....	24
Børnehaverne	26
Peter Yding Brunbech.....	28
Feltundersøgelser	30
De hold vi fulgte	30
Iagttagelser generelt	31
Aktiviteterne.....	31

UCL Jelling - Bachelor projekt
Samarbejde skaber læring
Heidi og Joan

Analyse.....	33
Hvordan kan samarbejdet forbedres?	33
Hvordan kan vidensdelingen blive optimeret?	34
Hvordan kan besøget blive til et forløb?	35
Hvordan kan læreplanstemaerne blive implementeret i et museumsbesøg?.....	36
Hvad kan børnene fået ud af besøget?	36
Diskussion.....	38
Handle perspektiv	40
Konklusion	41
Referenceliste	43
Bilagsliste.....	45

Indledning

Museer er institutioner, der har til formål at formidle og rumme historie og kulturelle værdier (Den store Danske, 2013). Vi mener, at museer kan være til glæde for mennesker i alle aldre. Vi er dog særligt interesseret i, hvordan museerne kan være med til at udvikle børns kulturelle forståelse og læring.

Museerne i Danmark havde i 2013 et besøgstal på 13.352.000 dette er en stigning på 0,5 % i forhold til 2012 (Danmarks statistik, 2014). Dette vil sige, at der er flere der gør brug af de danske museer. Kigger vi på antallet af besøgende, fra 2012 var der 22 % af de besøgende, der var børn eller unge under 18 år (Danmarks statistik, 2013).

Mennesker kan på et museumsbesøg lære meget, hvis der er de rigtige forhold opstillet til læring. Det kan være læring omkring sine forfædre, det land og det samfund vi lever i, men det kan også være læring omkring kunst og kunsthistorie eller læring om naturen og dens oprindelse, samt naturfænomener. Dette giver Brunbech udtryk for er vigtig i barnets opdragelse:

Derfor ser jeg det også som et led i en almindelig demokratisk opdragelse af både børn og unge, at man skal både lære noget om sin fortid, ud fra alt det her med hvor man kommer fra, så ved du ikke hvor du skal hen, men du skal også lære noget med hvilken rolle din fortidsforståelse spiller for dig ... hvordan du selv definere dig som menneske ud fra din fortid. (Bilag 1. s.2)

Er pædagogerne i det senmoderne samfund bevidste nok om de kulturinstitutioner og kulturelle tilbud vi har i Danmark? Bruger pædagogerne disse kulturinstitutioner på en hensigtsmæssig måde, der er til gavn for børnenes læring og udvikling? Ifølge Peter Yding Brunbech chef for Nationalt Videnscenter for Historie- og Kulturarvsformidling og ph.d. i historie, lever vi i et samfund, hvor historie fylder mere og mere, og bliver anvendt til alt lige fra reklamer for leverpostej til handlingsindhold i julekalendere. Historie er på alle mulige niveauer, den er her og nu, det er historien der skaber sammenhæng i vores kultur. Dermed når vi snakker om historie og snakker det ind i institutionen, er det for at trække historien ind i det senmoderne samfund.

Vi mener i forhold til børns læring, at det er en rigtig god ide, at daginstitutioner besøger et museum, da et museumsbesøg giver en rigtig god anledning til at snakke med børnene og de får en forståelse omkring den kultur vi lever i. Desuden kan børnene også få en viden omkring hvilken kultur der var førhen samtidig med, at børn og pædagoger kan få en snak om, at der er mange andre kultur

end den vi lever i. Dette mener vi på baggrund af Marianne Jelved udtalelse ”Kunsten og kulturen ... Det er det, som skaber sammenhænge, det, som giver anledning til refleksion og indsigt, det, der giver os de fællesskaber, der danner os og giver os en fælles grundenighed af meningen med vores samfund.” (Kulturministeriet, 2014, s. 3)

Vi har en formodning om, at hvis pædagogerne havde et større kendskab til de kulturinstitutioner vi har i Danmark og hvad de tilbyder, ville procentdelen af de børn og unger under 18 år der besøger museerne formodentligt være større. Endvidere har vi en formodning om, at pædagoger har en tendens til at blive hjemme i institutionen og planlægge aktiviteter der, fremfor at tænke, at læringen kan foregå andre steder end i institutionen, legepladsen eller den nærliggende skov. Ligeledes har museerne en tendens til at planlægge aktiviteter og forløb på deres kulturinstitution fremfor at komme ud fra deres vante omgivelser.

Ifølge studieordningen (2009) opfordres de pædagogstuderende til at lære at samarbejde, dette sker oftest med talepædagoger, fysioterapeuter og andre tværprofessionelle samarbejdspartner, men de har ikke tidligere haft anledning til at arbejde sammen med kulturinstitutioner som fx museer. I 2014 startede et nyt projekt, der hedder PÆDMUS. Projekt har til formål at styrke samarbejdet mellem pædagogstuderende og museerne. De kommende pædagogstuderende vil blive undervist i samarbejdet med udvalgte museer. PÆDMUS projektet og vores bachelor projekt minder om hinanden, og vi kan dermed lad os inspirere af hinanden. Vi har en formodning om, at vores projekt kan blive brugt som inspirationskilde i PÆDMUS.

Forskningsprojektet Learning museum der forløb i perioden 2011 - 2013 omhandler hvordan skoler og museer kan optimere samarbejdet og dermed elevernes læring. Mennesket har sin største udvikling i de første år og derfor undre det os, at der ikke tidligere er forsket og arbejdet med samarbejdet mellem børnehaver og museer. Det har vakt vores interesse at arbejde med samarbejdet mellem museerne og pædagoger, for at optimere børnenes læringsudbytte. Dette leder os til vores problemformulering samt vores hypoteser omkring samarbejdet mellem børnehaver og museerne.

Problemformulering

Hvordan kan samarbejdet mellem Give egnens museum og pædagogerne bidrage til børnehalebørns læring med udgangspunkt i læreplanstemaerne?

Hypotese

Vi besøgte Give-Egnens museum (GEM) i oktober, hvor Lars Offersen fortalte, at de bliver kontaktet af daginstitutioner, og at de sammen finder frem til, hvilke aktiviteter der skal foregå ved besøget, men at de gerne vil imødekomme institutionens ønsker. Vi har en forestilling om, at institutionerne vælger nogle af de aktiviteter GEM foreslår, og på baggrund heraf opstår der ikke nye aktiviteter tilpasset til den bestemte målgruppe. Vi har en formodning om, at læringen på GEM kan optimeres for børnehavebarnet. Dette forestiller vi os muligt, hvis aktiviteterne bliver analyseret ud fra læreplanstemaerne og pædagogerne har større mulighed for at se, hvilken læring der kan tilegnes/udvikles.

Desuden har vi den forforståelse, at ved et besøg på museet har pædagogerne en tendens til at trække sig lidt tilbage, og lade museumspersonalet stå for undervisningen og pædagogerne har til opgave at aflevere børn, der er parate til at deltage.

Det er svært for os at gennemskue, hvorvidt besøget på GEM er tænkt ind i et læringsforløb eller blot er en hyggelig tilbagevendende tradition, der er i institutionen. Vi har en antagelse om, at museumsbesøget er planlagt, men at det i alt for lille en grad bliver brugt efterfølgende, når de kommer tilbage til institutionen og ikke er planlagt nok ind i et forløb.

Samlet set kan vi opstille en hypotese om, at læringen for børnehavebarnet kan optimeres, hvis samarbejdet mellem pædagogerne og museumspersonalet optimeres og der desuden er en oversigt over, hvilken læring der er mulighed for at tilegne sig ved de forskellige aktiviteter.

Emneafgrænsning

Vi har valgt at arbejde med målgruppen børnehavebørn, dette på baggrund af vores seneste praktikker, som begge har været i integreret daginstitutionerne, hvor vi var tilknyttet børnehavedelen. Denne målgruppe har der ikke tidligere været arbejdet med i forhold til samarbejdet med museer, det har der til gengæld været for skolebørn. Dette projekt beskrev vi kort i indledningen og har valgt det som inspirationskilde til vores projekt omkring samarbejdet mellem museer og børnehaver.

Vi er bevidste om, at der er opstartet et projekt PÆDMUS, dette projekt er et pilotprojekt mellem pædagoguddannelsen UCL Jelling og Odense samt udvalgte museer, som nu er under opstart og

planlægningsfasen, og som til foråret 2015 skal etableres ved de pædagogstuderende. PÆDMUS (2014, s. 1) beskriver formålet på følgende måde:

 Afprøvning af en række undervisningsforløb for pædagogstuderende på museer, projektet skal arbejde med, hvordan museer kan bruges som en del af den pædagogiske praksis i daginstitutioner for de yngste fra 0-5 år. Det skal belyse, hvordan der etableres tætte lokale samarbejder mellem pædagoger og museumsundervisere, som kan styrke begge parter på sigt. Projektet skal foregå i samarbejde med professionelle pædagoger i daginstitutioner.

PÆDMUS projektet lægger stor vægt på de pædagogstuderendes rolle i forhold til samarbejdet med museerne. Hvor vi i vores projekt har større fokus på det direkte samarbejde mellem børnehaverne og museerne. Med det i mente er PÆDMUS en stor inspirationskilde i forhold til vores projekt.

Vi har valgt at arbejde sammen med GEM, dette har vi valgt på baggrund af, at de i forvejen arbejder sammen med daginstitutioner, og desuden selv ønsker at forbedre egen praksis i forhold til at arbejde med børnehavebørn.

Vi er bevidste om, at der er mange andre museer vi kunne have arbejdet sammen med, men har valgt GEM grundet deres eget ønske, samt de faciliteter og muligheder de tilbyder daginstitutioner.

Desuden har vi valgt at tage udtagpunkt i læring inden for læreplanstemaerne grundet, at der i dagtilbudsloven § 8 står, at alle dagtilbud skal udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan.

Læsevejledning

For at kunne besvare vores problemformulering vil vi starte med at præsentere noget af den forskning, der i forvejen er på området. Vi har tidligere nævnt PÆDMUS, og vil i state of art afsnitte belyse, hvad vi kan bruge PÆDMUS til. Endvidere vil vi præsentere kulturministeriets arbejde omkring ”strategi for små børns møde med kunst og kultur”, som er deres strategi for, hvordan børn oftere skal præsenteres for kunst og kultur. Til slut vil vi præsentere projektet ”fortid for begyndere” fra Nationalmuseet, med det formål at bruge det til inspiration til vores eget projekt. Vi vil præsentere hvad et museum er ud fra museumslovgivningen og hvad det kan tilbyde børn.

Herefter vil vi redegøre for de begreber og den teori vi vil gøre brug af i opgaven. Vi vil redegøre for læreplanstemaerne ud fra en beskrivelse BUPL står bag. Vi definerer læring herunder

læringsformer og læringsrum med udgangspunkt i Stig Broström og Mogens Hansens beskrivelse. De ligger med deres beskrivelse af læring mellem mennesker sig inden for humanvidenskaben. Begrebet kultur for, med og af børn definerer vi med udgangspunkt i Beth Junckers beskrivelse. Efterfølgende vil vi redegøre for Merleau-Pontys kropsfilosofi, der omhandler hvordan individet lærer med kroppen, Merleau-Ponty ligger sig derfor ligeledes inden for humanvidenskaben. Vi har sammensat teorien krop, rum og læring, det tager udgangspunkt i Merleau-Pontys kropsfilosofi samt læring og rummets betydning. Desuden vil vi definere det senmoderne samfund ud fra Giddens forståelse.

Vi har anvendt to antropologiske metoder i vores feltarbejde, disse er interview og iagttagelse. Vi har valgt at tage udgangspunkt i Kvale og Brinkmanns beskrivelse af et kvalitativt interview. Vi beskriver de vigtigste hovedpunkter fra de interviews vi har foretaget, og den viden vi har fået gennem vores feltundersøgelser.

I vores analyse stiller vi bl.a. vores empiri op imod hinanden, her ses deres forståelser af samarbejdet og hvordan dette kan optimeres. Vi analyser hvordan læreplanstemaerne er en del af aktiviteterne på GEM. Desuden analyserer vi de muligheder, der er på GEM for læring ud fra vores iagttagelser og interviews. Herudover hvilken betydning læringsrummet har for barnets læring, som vi har iagttaget, der er på GEM.

Vi vil efterfølgende diskutere forskellige problemstillinger, vi oplever der er ud fra vores problemformulering, det er bl.a. omkring samarbejdet og hvorvidt et museumsbesøg skal til eller ej for at sikre barnets læring, eller om børnehaven skal komme til museet eller omvendt.

Vi vil som afslutning på projektet komme med forslag til en ny metode, vi mener der vil forbedre samarbejdet med henblik på et større læringsudbytte for barnet. Vi vil samle op på vores resultater i vores projekt og besvare problemformuleringen.

State of art

Det er begrænset hvor meget forskning der omhandler samarbejdet mellem børnehaver og museer. Vi vil her præsentere forskning på forskellige niveauer. Et projekt omhandler samarbejdet mellem skoler og museer, et andet om hvilken betydning kunst har for barnets videre liv, et projekt der er opstartet om samarbejde mellem museer og dagtilbud samt et der er færdig afsluttet.

Der er i de senere år kommet mere fokus på børns møde med kunst og kultur. Som nævnt tidligere blev der i 2011-2013 udviklet konceptet Learning museum, der havde fokus på samarbejdet mellem skoler, lærerstuderende og museer. Arbejdet med museerne og skolerne har i de senere år været det, der har været fokus på. Nu er der med kulturministeriets strategi for små børns møde med kunst og kultur fra maj 2014 kommet mere fokus på de yngre børns møde med kulturinstitutioner. I strategien bliver der lagt op til et større fokus på vigtigheden af, at selv de helt små børn får en viden og et kendskab til kunst og kultur. Ifølge kulturminister Marianne Jelved er kunsten og kulturen "... det, som skaber sammenhæng, det, som giver anledning til refleksion og indsigt, det, der giver os de fællesskaber, der danner os og giver os en fælles grundenighed af meningen med vores samfund" (Kulturministeriet, 2014, s. 3)

Den amerikanske professor James Catterall¹ har arbejdet med et forskningsprojekt der hedder Doing Well and Doing Good by Doing Art. Dette projekt strakte sig over 12 år, hvor han fulgte 12.000 børn, og undersøgte hvilken betydning kunst havde for børnene. Catteralls undersøgelse gav et vigtigt empirisk bevis for den væsentlige rolle, som kunsten spillede i at forberede børnene på den succes, de kunne opleve i den akademiske verden og i deres liv. (Ruppert, 2009) Catterall kunne dermed konkludere, at de børn der oplever en jævnlig kontakt, i løbet af deres barndom, til det kunstneriske og de aktiviteter der kan laves i den forbindelse, ville udvikle et større engagement i at lave frivilligt og socialt arbejde, ville få flere venner og ville få en højere uddannelse. (Kulturministeriet, 2014, s. 8)

Som nævnt tidligere er der startet et forsknings projekt der hedder PÆDMUS. Dette projekt har til formål at arbejde i at forbedre samarbejdet mellem museer og daginstitutioner, samt at undervise de pædagogstuderende i at lave nogle forløb på museerne. Samtidig har arbejdet til formål at skabe nogle kontakter på tværs af faggrupperne. (PÆDMUS, 2014)

I 2014 havde GEM besøg af 19 børnehavehold med i gennemsnittet 20 børn på hvert hold. Det vil sige, at de har haft besøg af ca. 380 børnehavebørn i 2014. Den ene halvdel af børnene har de haft besøg af i løbet af december måned, hvor der har været juleudstilling. For den resterende halvdel, fordeler det sig over hele året, dog med flest besøgende henover sensommeren, hvor der har været et høsttema. (Bilag 2. s. 5)

¹ Professor i Education

På Nationalmuseet har de lavet et projekt omkring børns besøg på museet, projektet hedder ”Fortid for begyndere”. Før de gik i gang med deres projekt, lavede de en undersøgelse, hvor de interviewede en række pædagoger og deres ledere. Her udtalte og understregede pædagogerne, at de ”først og fremmest tager børnene med på museerne for at lære noget. De vil gerne kunne gå hjem med en viden og nogle ideer, som de kan arbejde videre med hjemme i institutionerne.”

Pædagogerne pointerede endvidere ”at læring kan forgå på mange måder, og at de mindre børn typisk søger de aktiviteter og læring, som de tilegner sig med kroppen.”(Boritz, 2013a, s. 7)

Nationalmuseet har på baggrund af interviewene, og den viden de har fået fra pædagogerne, skabt projektet ”Fortid for begyndere”. En vigtig del af projektet har været at skabe noget pædagogisk materiale, der var målrettet børnehaverne. Formålet med disse materialer er, at de kan bidrage til, at et besøg på museet kan inddrages i et længerevarende forløb. De materialer de har udarbejdet ligger på museets hjemmeside og er tilgængelige for alle. Materialet består af nogle ideer til praktiske aktiviteter, madopskrifter, højtlesningshistorier, billeder, m.m. Derudover rummer materialet også baggrundsinformationer og faktuel viden, som pædagogerne kan bruge for at få det bedste udgangspunkt for at arbejde med emnet. (Boritz, 2013a, s. 6-8)

Museum – hvad er det?

Først og fremmest vil vi undersøge, hvad et museum er, denne viden kan vi bruge til at belyse, hvad barnet kan lære ved et besøg på et museum. Herudover vil vi også undersøge, hvad et museum kan tilbyde børn samt, hvad museet skal være opmærksomt på, når museumsgæsterne er børn i alderen 3 til 6 år.

Hvad er et museum?

Et museum kan defineres ud fra Den store Danske (2014) som følgende:

... en permanent, almennyttig ("nonprofit") institution med offentlig adgang, som tjener samfundet og indsamler, konserverer, udforsker, kommunikerer og udstiller materielle vidnesbyrd om mennesket og dets omgivelser til gavn for videnskab, uddannelse og fritid.

Dette ses også i bekendtgørelsen af museumsloven (Kulturministeriet, 2014), hvor der bl.a. står skrevet, at loven har til formål at sikre kulturarv og naturarv i Danmark, hvilket uddybes i § 2 med følgende:

§ 2. Gennem de indbyrdes forbundne opgaver indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling skal museerne i et lokalt, nationalt og globalt perspektiv

- 1) aktualisere viden om kultur- og naturarv og gøre denne tilgængelig og vedkommende,
- 2) udvikle anvendelse og betydning af kultur- og naturarv for borgere og samfund og
- 3) sikre kultur- og naturarv for fremtidens anvendelse.

I Danmark har vi to slags museer – de som er under museumsloven og de som ikke er. Loven er gældende for de statslige museer og ligeledes for de statsanerkendte museer. GEM er blandt de statsanerkendte museer og dermed tilskudsberettiget og forpligtiget på en række krav i museumsloven. (Kulturstyrelsen, 2014)

Hvad kan et museum som GEM tilbyde børn?

Dette er et museum der fortæller egnens historie, og kan give barnet indsigt i de kulturelle værdier, Danmark har været og er en del af og på baggrund af det, bedre forstå den verden vi lever i og dermed sig selv. Kort sagt kan et museum give det samme til et barn som til en voksen, den voksne har dog en større viden og erfaring til at bearbejde de indtryk der skabes på et museumsbesøg.

Hvad skal museet være opmærksomt på, når de arbejder med børn?

Museet skal være bevidst om, at barnet lærer på en anden måde end den voksne eller de store skolebørn. Barnet kan lære på mange måder, men ofte lærer barnet gennem leg (Jensen & Bøjer, 2013, s. 16). Det skal være sjovt at deltage. Barnet skal altså være aktiv deltagende for at kunne opnå størst læringsudbyttet.

Definitioner

I dette afsnit vil vi præsentere og redegøre for de begreber og teorier, vi vil gøre brug af gennem opgaven. Dette har vi valgt at gøre for at tydeliggøre hvilken forståelse, vi har af de enkelte begreber og teorier.

Redegørelse af begreber

I dette afsnit vil vi redegøre for følgende begreber: læreplanstemaerne, læring herunder læringsformer og læringsrum, samt begrebet kultur for, med og af børn. Vi vil i de enkelte afsnit begrunde, hvorfor vi har valgt disse teorier.

Læreplanstemaerne

Vi har valgt at redegøre for begrebet læreplanstemaerne, da de spiller en central rolle i vores projekt samtidig med, at vi gennem vores uddannelse har oplevet, at der har været forskellige forståelser af begrebet.

I 2007 blev dagtilbudsloven vedtaget. 3 år forinden var der blevet lavet en tilføjelse til serviceloven, der omhandlede de pædagogiske læreplaner, denne tilføjelse blev afløst af dagtilbudsloven, hvor læreplanstemaerne var en del af de krav, der blev stillet i loven. (Kornerup, 2013, s. 241)

Læreplanerne består af nogle obligatoriske temaer. Disse temaer skal støtte op om børns udvikling, læring og trivsel i daginstitutionen. Læreplanerne skal beskrive, hvilke kompetencer og erfaringer som børnene skal tilegne sig gennem den pædagogiske læreproces. Endvidere skal læreplanerne indeholde overvejelser omkring, hvilke læringsmål, metoder og aktiviteter, der kan opstilles til børn med særlige behov. (Lind, 2004, s. 23)

De 6 læreplanstemaer er:

- Barnets alsidige, personlige udvikling
- Sociale kompetencer
- Sprog
- Krop og bevægelse
- Naturen og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier

Hvert tema kan uddybes for at give en bedre forståelse og mening for pædagogerne om, hvad hvert læreplanstema skal indeholde, så det giver børnene den bedste mulighed for læring og udvikling. Vi vil i opgaven beskrive læreplanstemaet kulturelle udtryksformer og værdier, da dette tema er det mest relevante i vores projekt, ikke dermed sagt at de resterende læreplanstemaer ikke er af betydning.

Kulturelle udtryksformer og værdier:

Her er det kulturen og de kulturelle værdier, der er i fokus. Det er igennem mødet med andre mennesker og det, som er anderledes, at vi definerer vores egen kultur, vores ståsted og her vi genkender vores egne kulturelle rødder. Børn har et helt tydeligt blik for kulturelle udtryksformer, og jo flere forskellige kulturelle møder de får lov at opleve og udfolde sig i, jo bedre bliver deres opfattelse af verden og andre mennesker. Børn er nogle fantasifulde væsner, men de har også brug for at blive inspireret. Denne inspiration kan de finde i mødet med voksne, der kan formidle kultur og kunst, samtidig med de kan hente inspiration til at lege, eksperimentere og omdanne det de oplever. Dette kan også være med til at sætte gang i børnenes udvikling af deres egen kulturelle udtryksformer. Det at børnene kan få lov til at have medindflydelse på hvad der skal ske af kunstneriske og kulturelle projekter i institutionerne, er med til at styrke deres interesse og glæde ved at skabe noget. Endvidere kan børnelitteratur, film, musik osv. samt værksteder, hvor børnene kan arbejde med forskellige materialer og redskaber være til daglig inspiration og lyst til kreativ udfoldelse. En udflugt til de lokale kulturer eller kunsttilbud kan bidrage og bruges i det kulturelle værksted. Ved at møde andre kulturelle udtryksformer udvikles børnene til hele, nysgerrige og tolerante individer, der har forståelse for at det er en mangfoldig verden, de lever i og at menneskes sprog, vaner og levevilkår kan være meget forskellige. (BUPL, 2015)

Vi vil i analysen gøre brug af læreplanstemaerne. Vi vil bl.a. analysere de aktiviteter, vi har observeret på GEM ud fra læreplanstemaerne, med det formål at dokumentere, hvorfor der er en god baggrund for læring på et museum.

Læring

Vi vil i dette afsnit starte med at redegøre for begrebet læring, efterfølgende vil vi kigge nærmere på de 3 læringsformer som Stig Broström og Mogens Hansen har beskrevet i pædagogik – didaktik, læring og dannelse i daginstitution og skole (2008) samt læringens rum. Dette har vi gjort, fordi begrebet læring er af stor betydning for børns udvikling, forståelse og dannelse gennem hele deres liv. Vi har valgt disse begreber, da vi mener, at de hænger godt sammen med den læringsstil, vi har observeret på GEM. Vi vil starte med at komme med en definition af begrebet læring, herefter vil vi præsentere begreberne læringsformer og læringsrum.

”Læring det der læres fx reaktionsmåder, vaner, færdigheder, kundskaber, kompetencer el. viden.” (Andersen, Hansen & Varming, 2012, s.303) Læring bliver her defineret som de erfaringer og kompetencer en person tilegner sig gennem hele livet. Allerede fra fødselstidspunktet er det lille

spædbarn i gang med at udvikle sig, skaffe erfaring og læring, denne udvikling og erfaring som barnet lærer fortsætter hele livet igennem. ”Læring er en proces, der aldrig hører op, men fortsætter så længe man lever,” (Andersen, Hansen & Varming 2012, s. 303) Læring er en naturlig og nødvendig del af menneskets udvikling samt dets virksomhed og det sker gennem hele livet, både barndommen og voksenlivet. ”Mennesket kan ikke overleve og leve uden i meget omfattende grad at tilegne sig færdigheder og kundskaber om sin verden” (Broström & Hansen, 2008, s. 58)

Når vi snakker om læring, skal vi være bevidste om, at der er flere lag. Dels skal børnene lære nogle konkrete færdigheder og kundskaber, som er nødvendige og hensigtsmæssige i et menneskets opvækst. Børn skal også lære almen viden om tænkning, hvordan de løser problemer, og planmæssighed i deres overvejelser om, hvordan en opgave kan tackles. Læring sker både i spontane og uformelle situationer og i nogle mere systematisk og strukturerede planlagte situationer, hvor tilegnelsen af nogle bestemte kundskaber og færdigheder er planlagt på forhånd. Denne systematiske læring bruges oftest på skoler og uddannelsesinstitutioner, men den kan også bruges i børnehaver som betydelige indslag, hvor der er fokus på en planlagt aktivitet, der skal fremme og forbygge børnenes læring. Hvilket Broström og Hansen underbygger med følgende ”Mennesket lærer ellers stort set af alting, de beskæftiger sig med, og livet igennem.” (Broström & Hansen, 2008, s. 59)

Læringsformer

Når pædagogerne skal støtte og vejlede børnene i deres læring og videregive læring, kan de bruge nogle forskellige metoder og læringsformer. Der er ikke nogen børn, der er ens, derfor vil børnene også lære på forskellige og varierede måder, altså har hvert barn sin enkelte læringsstil og måde at lære på. Fx lærer nogle børn ved at høre og andre ved at se. Nogle børn trives ved at være fysisk i bevægelse når de lærer og andre trives med at sidde stille og pænt, når de skal modtage læring. Børnene lærer ved at være aktive deltager, børnenes aktive virksomhed kan ses ud fra tre niveauer:

1. Det kulturelle niveau: Her er der fokus på børns almen og uformelle deltagelse i hverdagslivet, hvor de erhverver sig viden, færdigheder, normer og handlemåder. Det betegnes for *læring via praksisfællesskab*
2. Det sociale niveau: her er fokus på barnets deltagelse i sociale samspil, hvor voksne fungerer som model og instruerer uformelt. Det betegnes læring via *vejledt deltagelse*

3. Det individuelle niveau: Her er fokus på det enkelte barns måde at tilegne sig nyt på og betegnes læring via *deltagende tilegnelse*. (Broström & Hansen, 2008, s. 65)

Disse 3 læringsformer er ikke helt adskilt, de kan ses på forskellige tidspunkter og placerer sig på nogle forskellige niveauer af sociokulturelle aktiviteter. Når der anvendes et niveauperspektiv som dette, gøres der brug af forskellige psykologiske tilgange. ”Det individuelle niveau knyttes sammen med udviklingspsykologien, det sociale med socialpsykologien og det kulturelle, samfundsmæssig niveau med sociologien.” (Broström & Hansen, 2008, s. 65)

Vi har valgt kun at tage udgangspunkt i de to af læringsformerne, læring via praksis fællesskaber og læring via vejledt deltagelse. Dette har vi gjort på baggrund af de observationer vi har gjort os på GEM.

Læring via praksis fællesskaber

Begrebet kan sammenlignes med udtrykket mesterlære, grundet at børnene befinder sig i en sociokulturel verden, som fx børnehaver, skoler og fritidsaktiviteter. Her bliver de inddraget i nogle aktiviteter i et praksisfællesskab, der er kulturelt organiseret. Daginstitutionen udgør en kulturel ramme, hvor noget er muligt og noget andet er udelukket. Børnene falder stille og roligt ind i hverdagslivet i en daginstitution, indgår i det fællesskab der er, efterligner og imiterer de kompetencer, de ser ved de andre børn og voksne. De ser de andre børn, taler med dem og falder stille ind i de andre børns aktiviteter og bliver en del af praksisfællesskabet. Sagt på en anden måde så er de lærlinge i forhold til mesteren, som er det ældre barn eller den voksne.

Den Amerikanske antropolog Jean Lave betegner den proces som en bevægelse fra legitim perifer deltagelse til fuld deltagelse i praksisfællesskabet. Begrebet ”legitim perifer deltager” forstås som en form for regelmæssig tilgang til fællesskabet, erfaringer, aktiviteter samt muligheden for at lære. Selv om barnet gerne må deltage i fællesskabet, er barnet i starten passivt og er med i periferien. ”læring er situeret, den er bundet til en situation til den givne kontekst” (Broström & Hansen, 2008, s. 67) Da barnet er i gang med at udvikle og tilegne sig kundskaber og færdigheder kan det ikke overlades til sig selv, det er derfor vigtigt, at der er nogle pædagoger som støtter og vejleder barnet i denne læreproces. (Broström & Hansen, 2008, s. 66-68)

Læring via vejledt deltagelse

Her udtrykkes læring som noget der sker i et socialt fællesskab, hvor aktiviteterne og situationerne som oftest er mere tydeligt tilrettelagt og styret af de mål der er til læringen. Endvidere er der fokus på det sammenspil, der er mellem barnet og den voksne. De situationer hvor vejledt deltagelse kommer til udtryk, kunne fx være når en pædagog finder nogle materialer frem og begynder at bruge og arbejde med dem, og der så kommer nogle børn og deltager i aktiviteten. ”børnene ser på den voksne, stiller spørgsmål, den voksne svarer og tilføjer nye aspekter”. (Broström & Hansen, 2008, s. 68) Vejledt deltagelse kan også komme til udtryk i aktiviteter, hvor det er børnene der har igangsat aktiviteten og den voksne så deltager i denne aktivitet. (Broström & Hansen, 2008, s. 68-69)

Vi vil i analysen bruge de to læringsformer til at belyse, hvordan de på GEM videreformidler den viden de har, men også til at belyse, hvordan børnene kan tilegne sig viden ud fra de læringsformer de gør brug af.

Læringsrum

Ifølge Broström og Hansen (2008) er der en afgrænsning på fire læringsrum. Inden i disse fire læringsrum trækkes der på forskellige læringsprocesser, læringstyper og læringsformer. De fire lærings rum er:

- læring ved efterligning i 1:1 samvær; det møder man fx i mor - barn relationerne i familien og i lærling - svend relationerne i værkstedskulturen og i enkeltsituationer i daginstitutionen.
- Læring i sociale fællesskaber; det møder man i daginstitutioner, skoleklasser og i uformelle legegrupper hjemme på vejen, hvor jævnaldrende er sammen.
- Læring på egen hånd eller individuel læring. Det ser man helt fra fødslen med det spæde barns undersøgelse og eksperimenterne, og på det lange sigt ved selvstændig studiearbejde, læsning, opgaveløsning og refleksion.
- Dialogisk læring, hvor deltagerne er ligeværdige, fx ved gruppearbejde, diskurser, selvstyrende arbejdsgrupper og planlægning af leg. (Broström & Hansen, 2008, s. 70)

Disse fire læringsrum overlapper hinanden på forskellige områder og kan derfor ikke adskilles på kategori eller definition. I det ovennævnte er læringsrummene blevet delt op i fire områder, men

dette er kun gjort som en hjælp til at præcisere de konkrete læringsrum vi anbringes i, og bør have et kendskab til. Som pædagoger kan vi også organisere nogle af disse læringsrum for børnene, oftest ses nogle træk fra to, tre og fire læringsrum, i en konkret tilegnelses aktivitet. (Broström & Hansen, 2008, s. 70)

Vi vil i analysen gøre brug af disse 4 rum for at præcisere, hvilke læringsrum de gør brug af på GEM, med det formål at belyse, hvilke læringsrum der styrker børnenes læringsudbytte.

Kultur for, med og af børn

For at kunne arbejde med læreplanstemaet ” Kulturelle udtryksformer og værdier” skal der være klarhed om forståelsen af kulturbegrebet. Det har vi valgt at tage med i denne opgave, da kulturbegrebet er meget bredt og der kan være mange forståelser af, hvad der er kultur, bl.a. beskriver Jensen (2005, s. 17) begreberne finkultur, som fx bøger, teater, film og arkitektur, nationalkultur, som fx græsk kultur eller dansk kultur.

Vi har valgt at arbejde med begrebet kultur for, med og af børn ud fra Beth Junckers beskrivelse. Hun beskriver, at synet på barnet er gennem tiderne ændret og det har medført, at der ikke kun ses på den kultur, der tilbydes børn, men også den kultur børn selv skaber. Det antropologiske kulturbegreb arbejder ud fra, at børn faktisk er i kultur. Dette kulturbegreb tilføjer dermed *børns kultur* eller *kultur af børn* udover de i forvejen to kategorier *kultur for børn* og *kultur med børn*. De to sidstnævnte kulturbegreber stammer fra det pædagogiske børnekulturbegreb. Dette begreb udformede sig i 1600 – 1700 tallet, hvor den voksne er i subjekt positionen og er den handlende og tænkende, mens barnet er i objekt positionen og er modtagende og oplevende. Barnet er i denne objekt-position ikke selv i stand til at forme sig selv og sine dannelsesprocesser. Der bliver på baggrund af subjekt/objekt-positionen dannet, som Juncker (2011, s. 252) beskriver det: ”et særligt pædagogisk kultur- og dannelsesbegreb, der kun gælder for børn” – *kultur for børn*. (Juncker, 2011)

Vi vil senere i opgaven analysere på begrebet i forhold til læring. Dette vil vi gøre for, at museerne på sigt kan ændre deres egen praksis, så barnets læring kommer i fokus, så et museumsbesøg bliver for, med og af børn.

Redegørelse af teori

Vi vil i dette afsnit redegøre for følgende teorier: Merleau-Pontys kropsfilosofi, rum, krop og læring samt Giddens teori om det senmoderne samfund. Vi vil i de enkelte afsnit begrunde vores valg af de enkelte teorier.

Kropsfilosofi

Den franske filosof Maurice Merleau-Ponty, har udviklet sin egen kropsfilosofi, hans fokus i denne kropsfilosofi er, at et menneskes krop er andet og mere end et hylster om bevidsthed. Merleau-Ponty ser ikke kroppen og bevidstheden som to separate dimensioner hos et menneske, men som en samlet helhed. ”Kroppen er mennesket, og mennesket er kroppen”. (Jensen, 2014, s 113) Vi mener derfor, det er relevant at undersøge, hvordan barnet tilegner sig læring i forhold til denne teori og hvilke påvirkninger kroppen har på læringen.

Merleau-Ponty betragter ikke bare kroppen som en fysiologisk organisme, hvori der er nogle fysiske processer der udspiller sig, ej heller blot som et sansende objekt, som styres af en tankevirksomhed, der bestemmer, hvordan kroppen bevæger sig. ”Kroppen er således ikke kun et redskab for kommunikation, den har også sine egne udtryk. Kroppen er derfor både subjekt og objekt på samme tid”. (Jensen, 2014, s 113)

Vi vil senere inddrage Merleau-Pontys teori til at analysere barnets læring med kroppen som sansende objekt.

Krop, rum og læring

Vi vil i dette afsnit sammensætte begreberne krop, rum og læring, da kroppen og rummet har betydning for læringen og begreberne er derfor uadskillelige.

I de senere år er der kommet et stort fokus og en øget opmærksomhed på, hvordan det fysiske rum kan være med til at understøtte læringen. Der skal skabes nogle fysiske læringsredskaber og rum, som kan tillokke og være indbydende for børnene, men også de voksne. Børnene skal lære at lære af sig selv og pædagogerne skal styrke børnene i denne proces. (Jensen & Bøjer, 2013, s.14) Et læringsrum hvor der er forskellige strukturer, tekstiler og materialerne er en vigtig medspiller i at skabe et dynamisk læringsmiljø.(Jensen & Bøjer, 2013, s.17)

”For Dewey var krop og sanser imidlertid en vigtig del af det at handle og gøre sig erfaringer” (Boritz, 2013b, s.85). Dermed er det en væsentlig ting at tænke sanserne med ind i en aktivitet eller et besøg på museet. Ifølge McRainey er kroppens fem sanser alle vitale redskaber, der kan bruges til at forstå og fortolke, det børnene oplever, det gælder både på et kognitivt, fysisk og emotionelt niveau. (Boritz, 2013b, s.85)

Ud fra et engelsk forskningsprojekt, der hedder Learning Impact Research Project, fandt de frem til den konklusion, at undervisning på museerne der var både kropslige og aktive, styrkede elevernes koncentration. Det betød for eleverne, at de blev mere opmærksomme, stimulerede deres nysgerrighed samt fik åbnet op for nye tanker og ideer. (Boritz, 2013b, s.88)

Ud fra ovenstående er der belæg for at der på et museumsbesøg læres med hele kroppen. Endvidere er det godt at have nogle små handlinger eller aktiviteter, da dette bevirker, at børnene bruger deres krop og læringsudbyttet dermed øges. (Boritz, 2013b, s.85-86). Dette vil vi komme mere ind på i løbet af opgaven.

Senmoderne samfund

Vi vil i det følgende belyse det samfund vi lever i, samt hvilke konsekvenser det har for barnet.

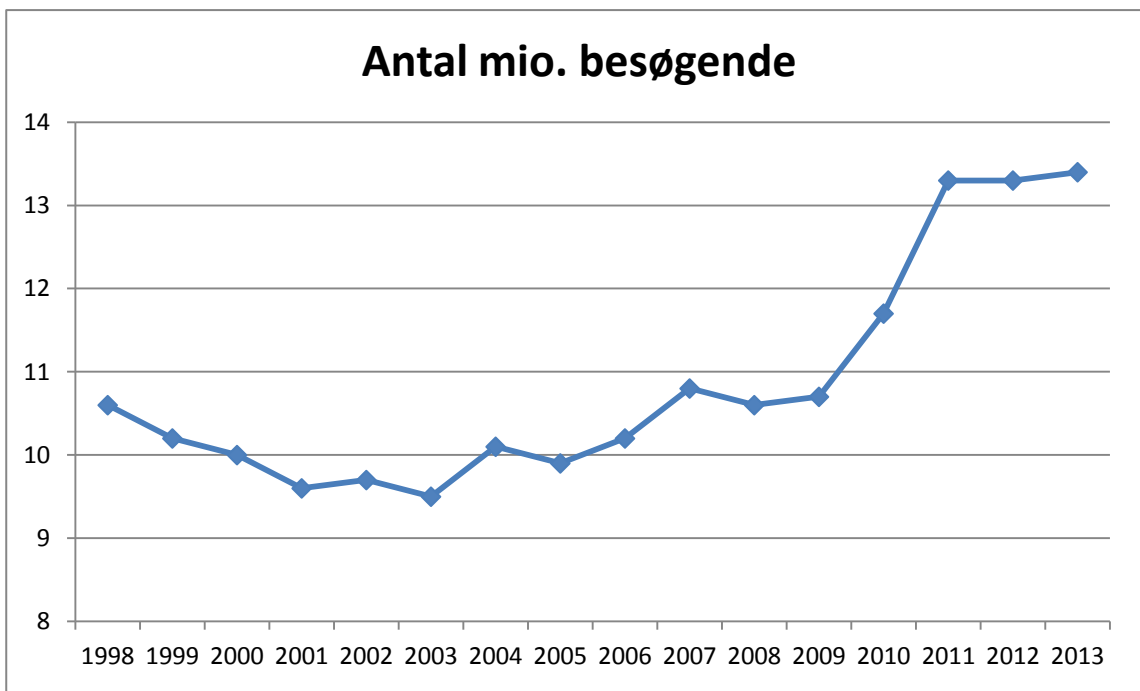
Vi lever i dag i et samfund, som vi betegner som det senmoderne samfund. Dette gør vi, fordi der ikke er et brud med det moderne samfund, men at det samfund vi har lige nu, er en periode i det moderne samfund. Det senmoderne samfund bliver karakteriseret som en tid, hvor der er en stor forandrings hastighed. Den engelske psykolog Anthony Giddens har i sit arbejde forsket i de forskellige samfunds tider vi har haft. Giddens mener, at det senmoderne samfund kendetegnes ved en aftraditionisering og individualisering. (Brøndum og Hansen, 2014, s. 29)

Aftraditioniseringen i det senmoderne samfund bevirker, at der bliver sat spørgsmålstegn ved alt, alt kan diskuteres og forhandles. Individualiseringen hænger meget tæt sammen med aftraditioniseringen, grundet den frisættelse vi mennesker oplever fra de tidligere traditioner, normer og værdier. Det har bevirket, at det er det enkelt individ, der er i centrum fremfor det lokale fællesskab. (Brøndum og Hansen, 2014, s. 29)

Det senmoderne samfund som vi lever i, kan også kaldes et ekspertsystem. Tidligere var det kongen, kirken og manden der var autoriteterne i samfundet, nu er det udskiftet med en række eksperter, som vi har tillid til. Disse eksperter som vi stoler på kunne fx være læger, mekaniker, pædagoger osv. Vi stoler på, at disse eksperter kan passe deres arbejde og ifølge Giddens er det en helt afgørende faktor for, at det senmoderne samfund ikke bryder sammen. (Brøndum og Hansen, 2014, s.30)

Grundet de mange valg vi mennesker bliver stillet overfor i det senmoderne samfund, er identitetsdannelse ikke den samme, som den var i det traditionelle samfund. I det senmoderne

samfund er det op til individet selv at udvikle og skabe sin identitet. Ifølge Giddens er identitetsdannelse blevet et projekt for os mennesker, der vare gennem hele livet. Det er et projekt der er op til den enkelte at skabe og vedligeholde. Derfor mener Giddens, at vi mennesker er tvunget til hele tiden at arbejde med vores identitet, da identitetsdannelse aldrig afsluttes, men hele tiden udvikles og forandres i det sammenspil vi har til, vores sociale fællesskaber, samfundet og til os selv. Alt dette skal hele tiden passe ind i den forestilling vi har om os selv og hvem vi er som person. (Brøndum og Hansen, 2014, s.32)



Tabel 1: Antal mio. besøgende på de danske museer fra 1998-2013 (Danmarks statistik, 1999-2014)

Ud fra denne tabel kan vi se, at der gennem de sidste par år er sket en stor fremgang i antal besøgende på de danske museer. Brunbech udtaler ”man kan sige, at noget af det der kendetegner det samfund vi har i dag, er, at vi lever i et samfund der er utrolig historieinteresseret, hvor historien bliver brugt til stort set alting.” (Bilag 1. s. 1) Dermed kan der konkluderes, at der i det senmoderne samfund er kommet en større interesse for kunst, kultur og historie.

Antropologisk metode

Der kan laves interview på mange måder og med hvert deres formål, bl.a. kan der laves kvalitative og kvantitative interviews. Ved de kvalitative interviews søges der viden om at forstå baggrunden for noget eller der ønskes at finde et bestemt mønster, mens der ved kvantitative interview ønskes

viden om hvor mange, hvor ofte, eller i hvilket omfang der foregår noget. Det kvalitative interview er også kendetegnet ved, at der kommer et bredere og mere uddybende svar, hvor der ved det kvantitative interview er et mindre differentieret svar. Det kvantitative interview er velegnet til spørgeskemaer, hvor der skal krydses af, i hvilket omfang den interviewede er enig eller uenig i udsagnet. (Trost & Jeremiassen, 2010)

Trost og Jeremiassen (2010) giver en række eksempler på interviewformer. Der findes bl.a. enqueter, også kaldet spørgeskemaer. Disse er gode til at få mange til at svare på det samme. Denne interviewform har den fordel, at der kan spørges mange om det samme og interviewerens får et kvantitativt svar, der kan efterbehandles. Ligeledes findes der gruppeinterview, der har den fordel, at de interviewede indbyrdes kan interagere, hvilket kan give et større indblik i personernes indbyrdes holdninger og motiver. Formålet med gruppeinterview er at afdække erfaringer og/eller skabe ideer. Der er også udarbejdet en model der hedder Twenty Statements Test, der har fokus på at finde individets identitet og personlighed, altså hvem de er og ikke hvad de gør. Dette findes der frem til ved, at personerne skal færdiggøre sætningen *Jeg er...*, 20 gange. Trost og Jeremiassen beskriver desuden metoden ”narrative interview”, der er en interviewform, der giver den interviewede mulighed for at fortælle sin livshistorie. (Trost & Jeremiassen, 2010)

Kvale og Brinkmann (2009) beskriver det kvalitative interview. Dette beskriver de også Inter View, da det har til formål, at interviewerens får indblik i den interviewedes syn på sagen, hvilke tanker og følelser personen har, desuden hvilke erfaringer og forestillinger han/hun har, altså et indre syn.

Vi har valgt at interviewe vores to målgrupper/brugerflader – GEM og børnehaverne. Dette har vi valgt at gøre ved et semistruktureret kvalitativt interview, der har den fordel, at den åbner op for muligheden for praksisfortællinger og dermed muligheden for at den interviewede kan udtrykke sine tanker og indtryk. Ved et interview søges der viden inden for et område, men i praksisfortællinger kan der være gemt viden, vi ikke havde overvejet var til stede. Ved denne interviewmetode fås der både den viden der søges og den der ikke søges.

Vi har valgt at interview Lars Offersen, der er museumsadministrator på GEM, med henblik på at få indblik i, hvad GEM kan tilbyde børnehaverne og hvordan de ser samarbejdet. Desuden har vi interviewet 3 børnehaver for hovedsagligt at høre, hvordan de oplevede deres besøg, og hvordan deres planlægning omkring besøget på GEM var foregået.

I det semistruktureret kvalitative interview forsøgte vi at stille åbne spørgsmål, der kunne danne grundlag for praksisfortællingerne. Forinden havde vi forberedt spørgsmål i vores interviewguide, der dækkede det område vi ønskede større viden omkring, samt åbnede til praksisfortællinger.

Desuden har vi interviewet Peter Yding Brunbech, chef for Nationalt Videnscenter for Historie- og Kulturarvsformidling med det formål, at få større indsigt i, hvad et sådan Videnscenter kan bruges til og hvorfor det er vigtigt, at børn og pædagoger arbejder med kulturarv og historie. Dette interview er også et semistruktureret kvalitativt interview, der kunne gives os den viden vi søgte, men også den vi ikke havde overvejet. Han kom ligeledes med fortællinger fra sin praksis, som vi også oplevede de andre interviewede gjorde.

Efterfølgende har vi transskriberet vores interviews i stikord og det mest centrale fuldt ud. Disse ses i bilag 1, 3 - 6.

Empiri

Som nævnt i det ovenstående afsnit har vi interviewet Lars Offersen som er museumsadministrator på GEM, 3 børnehaver og Peter Yding Brunbech som er chef for Nationale Videnscenter for Historie- og Kulturarvsformidling. Disse interviews er den empiri, som vi har fået samlet sammen gennem vores projekt. Vi vil i dette afsnit starte med at præsentere den empiri vi har fået samlet gennem interviewene, for at skabe et overblik over vores samlede viden af disse. Desuden vil vi præsentere de iagttagelser, vi har gjort os under feltarbejdet på GEM, hvor vi fulgte tre børnegrupper.

Lars Offersen

Gennem interviewet med Lars Offersen, ser vi tydeligt, at museet er bevidste om at levere en god service til museets besøgende. Fx er personalegruppen meget bevidste om at tilpasse aktiviteterne til målgruppen. Offersen forklarer, at de ved hver rundvisning er bevidste om at tilpasse det til målgruppen, hvilket ses tydeligt i følgende udtalelse: ”... når det er en børnehave, så skal vi også passe på med at gøre det for tale tungt. Det er også med at konkretisere så meget som over hovedet muligt. Og få dem til at røre ved ting og hvis vi kan få en sang ind som handler om emnet, så er det også helt oplagt, som de kan synge med på”.(Bilag 3, s. 6) Desuden beskriver han, at de tilpasser rundvisningen undervejs, da det er individuelt fra børnegruppe til børnegruppe, hvor meget de bliver optaget af de forskellige ting og hvor børnenes fokus er.

Før besøget kontakter børnehaverne museet og som Offersen beskriver det, planlægger de besøget i fællesskab. Fra museets side ønsker de at imødekomme de specielle ønsker institutionen måtte have, og Offersen udtaler "... hvis det er noget vi kan honorere, så samarbejder vi selvfølgelig omkring det." (Bilag 3, s. 6) Ofte har museet forslag til, hvad der kan ske på besøget, hvad der vil være det mest oplagte for målgruppen på den angivende tid af året. Da Offersen bliver spurgt, om børnehaverne har en tendens til at vælge de samme aktiviteter som forrige besøg, svarer Offersen "Det gør de typisk", (Bilag 3, s. 8) og tilføjer, at det er et tegn på, at de er tilfredse med den vare, der bliver leveret på museet.

Offersen giver udtryk for, at nogle børnehaver bruger museet til underholdning og ikke bruger det nok når de kommer hjem – at besøget og læringen stopper når de går ud af døren på GEM. Dette ses, da snakken falder over evaluering og feedback fra børnehaverne, vælger Offersen at udtale følgende:

"Der tror jeg helt klart der er plads til forbedringer, synes jeg, ... sådan evalueringen. ... Men jeg tror faktisk, at det er der, man godt kan gøre noget - også forberedelse til besøgt. Altså vi er jo sådan set på, lige idet vi aftaler, hvad der skal ske, når de er på museet. Men det allerbedste er jo, at man forbereder grundigt inden man tager ud på museet, hvad det er de skal opleve. Og det er der helt klart nogle der gør, men der er absolut også nogle der ikke gør det. Altså hvor det for nogen er ligesom at gå i Cirkus." (Bilag 3, s. 6)

Offersen peger på, at der er udfordringer ved forberedelsen fra børnehavernes side og det er forskelligt i hvor stort et omfang den enkelte børnehave forbereder besøget eller blot ser det som en hyggelig udflugt. Ligeledes er der begrænset tegn på, at GEM og den enkelte børnehave evaluerer besøget efterfølgende. Senere i interviewet spørges der til deres egen evaluering, hvor Offersen svarer, at han ikke har oplevet nogen skriftlig evaluering af egen praksis, i den periode han har været ansat².

Museet gør meget for, at der er noget nyt at komme og se, så de gæster der tidligere har været på museet oplever noget nyt. Offersen beskriver, at udstillingen følger årstiden, så der bl.a. om vinteren er en kane, der ikke vil være at se, når det er sommer, hvor kun hestevognen står i gårdspladsen. Ligeledes er der særudstillinger, der er opstillet i en periode og efterfølgende erstattes

² Perioden der omtales her er ca. 4 måneder, Lars blev ansat den. 01.08.14 og interviewet fandt sted den 4. december.

af en anden. Dette er til glæde for alle besøgende på museet, at de kan opleve noget nyt eller anderledes siden sidste besøg. Udover dette tilbyder museet, at institutioner kan deltage i forskellige aktiviteter. Af aktiviteter nævnte Offersen bl.a. køkkenet med ringkomfuret, rundvisning, sensommer/efterårets høst og hekse og trolde aktiviteter.

Offersen beskriver, at de meget gerne vil samarbejde med børnehaver og han ser børn, som et dejligt publikum at vise rundt, med deres umiddelbare interesse og på en og samme gang er lette at begejstre.

Børnehaverne

Som tidligere nævnt har vi interviewet 3 børnehaver, der alle havde været på besøg på GEM, hvor de oplevede de samme aktiviteter. En uges tid efter besøgte vi institutionerne og lavede et interview omkring samarbejdet, hvad deres oplevelser af besøget havde været samt deres pædagogiske arbejde omkring besøget. Vi vil i det følgende præsentere, det generelle billede de tre institutioner giver udtryk for ved besøget på GEM. De tre børnehaver er generelt enige, men der er delte meninger omkring få emner, hvilket vi også vil belyse i det følgende.

De tre børnehaver beskriver, at de alle er startet med at tage derud på baggrund af god omtale af GEM. En af børnehaverne beskriver, at det var i forbindelse med et forløb omkring kultur, at en kollega omtalte GEM positivt og hvor der også var gode muligheder for børn. Det var meget forskelligt, hvor meget og hvor lidt erfaring de tre børnehaver havde med GEM. De tre børnehaver havde hhv. været på besøg på GEM for 1., 6. og 13. gang i dec. 2014.

Generelt beskriver børnehaverne deres besøg med stor glæde. De er glade for at være på besøg både børn og voksne, dette ses tydeligt ud fra følgende udtalelse, fra en pædagog ”som jeg skrev på tavlen dengang vi kom hjem, havde vi haft en suveræn god tur”(Bilag 4, s.11) Børnehaverne beskriver, at de føler sig taget godt imod og føler sig velkomne. De beskriver desuden, at det er et dygtigt personale, der er gode til at forklare børnene, hvad det er de skal se og opleve på børneniveau, og de desuden er gode til at fange børnenes opmærksomhed.

Børnehaverne beskrev hvad formålet med deres tur til GEM havde været. En af børnehaverne fortalte, at det var deres juletur – hvert år har de tradition for at tage på en hyggelig juletur. En anden børnehave fortalte, at de kun havde de ældste børn med på GEM af den grund, at det var dem der fik mest ud af det. De havde forberedt børnene på turen og efterfølgende snakket om hvad de havde oplevet. Desuden beskrev de, at de havde lært noget ved besøget som de brugte i hverdagen

nu: ”Nu har vi jo alle fået en fælles referenceramme, hvor vi kan snakke ud fra... kan I huske hvordan det var i gamle dage, når vi nu skal rydde op, så hvis I tager alle... den måde at hjælpe hinanden på har vi ladet os inspirere af her i huset ...”. (Bilag 5, s. 13) Den tredje børnehave beskrev, at de inden besøget havde forberedt børnene på turen og fortalt om hvad der skulle foregå. Efter besøget havde de snakket om det når lejligheden bød sig, men også i planlagte aktiviteter, pædagogen beskriver:

”Vi har to børnebøger ... *Peters jul* og *Peddersen og Findus* og der er også en om jul, og dem tager jeg så med ind på stuen efterfølgende og læser, fordi at *Peddersen og Findus* det er jo jul på landet og *Peters jul* det er jul i byen. Og så snakker vi om, hvad det var vi så der ude og der er en masse ting vi kan genkende. ... Fx helligtrekonger lys ... og så snakker vi om de forskelle der var, hvordan er det hjemme ved dig, har i sådant et lys? ...”(Bilag 6, s. 15)

Den sidste børnehave beskrev, at det for dem var vigtigt at komme ud på museet i starten af december, så de havde mulighed for at arbejde videre med det de havde oplevet på besøget.

Når børnehaverne har taget kontakt til GEM, fortæller en af børnehaverne omkring planlægning af aktiviteterne: ”... det vælger vi ikke. Det vælger de [GEM] for os”. (Bilag 6, s. 18) Det er det generelle billede fra alle tre børnehaver, at de ikke har indflydelse på de aktiviteter der bliver valgt ud til besøget. De børnehaver der har flere års erfaring med at besøge GEM beskriver, at de aldrig har haft indtryk af, at de selv kunne vælge blandt forskellige aktiviteter, men at det er GEM der har planlagt turen.

De to børnehaver, der har flere års erfaring med at besøge museet, har gjort overvejelser omkring hvorvidt de yngste skal med eller ej. Den ene børnehave mener, at de yngste ikke får nok ud af det og har derfor bestemt, at det kun er den ældste gruppe børn, der skal besøge museet. Den anden børnehave beskriver: ”... og så synes vi egentligt, at det var så spændende for de store, så den oplevelse skulle de små også ha”. (Bilag 6, s. 17) Til at starte med havde de bestemt, at det kun var de store børn der skulle der ud hvert år, men det er nu lavet om, da deres syn på turen til GEM er således: ”... der er en masse læring i det, udover at det er en super hyggelig tur. Så det er jo bare en fordel, at det er rigtig spændende”.(Bilag 6, s.16)

Pædagogerne var generelt meget tilfredse med den oplevelse de havde fra GEM, men da vi spurgte om, der var noget de kunne tænke sig mere af, var der stor enighed om, at de aktiviteter hvor

børnene var aktiv deltagende, kunne de godt ønske sig flere af. Det blev også meget tydeligt for os, at det var de aktiviteter, der var blevet snakket mest om efterfølgende, da det var de aktiviteter børnene huskede. Samlet set ønskede pædagogerne flere aktiviteter, hvor børnene var deltagende i fx rolleleg, kunne få lov til at røre og føle tingene, at der var mindre grupper og mindre snak. Dette kom først på tale, da vi spurgte til det, da det var meget forskelligt, hvor meget pædagogerne i de forskellige børnehaver havde reflekteret over aktiviteternes udformning.

Børnehaven der havde besøgt GEM for første gang, udtalte at de kunne have ønsket mere information på deres hjemmeside. De fortalte, at de ikke kunne finde information omkring samarbejde med børnehaver, og at der var en juleudstilling for dem, men at de udelukkende vidste det, da de havde hørt godt om det fra andet steds. De udtrykte også ønske om, at der kunne findes helt lavpraktisk information på GEMs hjemmeside, som fx om aktiviteter er indendørs eller udendørs, information omkring muligheder for madpakkespisning, toiletforhold, garderobe m.m. Denne børnehave foreslog, at et forbesøg kunne være godt, når det var første gang museet skulle besøges.

Gennem interviewene var det tydeligt at se, at børnehaverne ikke var bevidste om hvilke andre aktiviteter GEM tilbyder. Børnehaverne havde kun kendskab til aktiviteterne i julen og ikke på andre tider af året. En af børnehaverne foreslog at GEM kunne lave en kalender med de aktiviteter de tilbyder hen over året. En anden børnehave foreslog, at GEM kunne sende materiale ud til institutionerne, om hvilke aktiviteter de tilbyder i den kommende tid. Børnehaverne lyttede interesseret i de aktiviteter vi fortalte om og de udtrykte ønske om at bruge museet mere end de gør det i dag.

Peter Yding Brunbech

Vi har interviewet Peter Yding Brunbech, der er chef for Nationalt Videnscenter for Historie- og Kulturarvsformidling og ph.d. i historie. Vi valgte at interviewe ham for at få et indblik i, hvad det Nationale Videnscenter kan bruges til samt at finde ud af, hvilken betydning og vigtighed museer og historie har for børns udvikling og læring.

Ifølge Brunbech har det nationale Videnscenter en lavpraktisk funktion, der skal støtte op om undervisningen, særligt historieundervisningen i folkeskolen, men han mener også, at det kan støtte læringen i daginstitutionerne. Videnscenteret skal være med til at fremme undervisningsmetoder samt den måde som lærerne eller pædagogerne underviser på. Endvidere fortalte Brunbech, at det

senmoderne samfund som vi lever i, har en stor interesse for historie og er meget optaget af det, samt, at historien er vigtig for børns identitetsdannelse.

Brunbech mener, at vores historie og kulturarv er vigtig, da det styrker den måde vi uddanner børn og unge på. Endvidere mener han, at det er vigtigt at styrke formidlingen af kultur og kulturarv. Det skal være en reflekteret og kvalificeret formidling der skal være i fokus, det er ikke nok bare med formidlingen i sig selv. Brunbech udtaler at ”Langt det meste de [børnene] ved om historien, ved de fra film og tv, oplevelsesparker og ikke fra museerne.” (Bilag 1, s. 2)

Historien bliver brugt til mange ting i vores samfund lige fra reklamer for leverpostej, hvor der er en viking på, til julekalender og tv-serier som 1846. Der kan også ses historiens popularitet i de mange middelaldermarkeder, ringfester og ridderturneringer, som enhver by med respekt for sig selv har, udtaler Brunbech. Han mener endvidere, at den måde hvorpå vi omgås vores fortid er meget ukritisk, og at vi har et reflekterende forhold til os selv og egen fortid, og dermed også til sit liv og identitet. Vi er i en proces, hvor vi genfortæller og reproducer vores egen fortælling, vi er et produkt af vores egen historie.

Vi kan lære rigtig meget af historien, vi kan lære noget om, at tingene kan være anderledes i tid og rum, vi kan lære noget på en anden måde ved at arbejde med historien. Brunbech mener, ikke at børnene nødvendigvis skal lære kongerækken udenad, men at det er mere vigtigt, at de kan koble det de lærer op på noget. Brunbech udtaler ”det at børnehavebørn får lov til at være med til at arbejde med fortiden adskilt fra nutiden er godt.” (Bilag 1, s. 1) han mener, at der er nogle opdragelsesmæssige værdier i det.

Brunbech mener endvidere også, at der er et dannelsesperspektiv i det, at børnehavebørn skal på museumsbesøg. Pædagogerne skal i samarbejde med museumspersonalet klæde børnehavebørnene på til at gå på museum, de skal lære at der findes nogle kulturinstitutioner. Ved et museumsbesøg får de en grundlæggende forståelse for, at tingene har været anderledes i tid og rum. De får et større perspektiv, end hvis de har været i Lalandia. Brunbech peger på, at der også er nogle kulturpolitiske værdier i det at gå på museum, at det er grundsten i at uddanne medborgere i et demokratisk samfund. Det at børnene lærer at forholde sig til sin egen fortid og til andres, er en del i det, at opbygge en demokratisk medborger.

Brunbech stiller spørgsmålstegn ved, om børnene kunne kende forskel på et museumsbesøg og et landbrugsbesøg, da de begge ville være nye oplevelse for dem. Han mener, at det er den tidsmæssige dimension og dybde, der adskiller museet fra en landbrugsvirksomhed.

Gennem interviewet var det tydeligt at mærke, hvordan Brunbech brændte for at arbejde med at videregive og formidle historien til børn, og hvordan den nuværende undervisning kunne forbedres. Han nævner også, at det er vigtigt, at pædagogerne er klædt på til et museumsbesøg, så de kan bruge og viderebehandle den viden de får på museet i efterfølgende forløb med børnene. Det er vigtigt, at pædagogerne efterbehandler et museumsbesøg, så børnene får det største udbytte af besøget og her er det vigtigt, at pædagogerne har fokus på deres egen faglighed og er rustet til denne efterbehandling.

Feltundersøgelser

I det følgende afsnit vil vi kort præsentere vores feltarbejde. Dette har vi foretaget på GEM, hvor der var besøg af børnehaver. Først vil vi beskrive de hold vi fulgte, herefter lidt om de iagttagelser vi gjorde os generelt og til sidst vores iagttagelser af de aktiviteter børnehaverne deltog i.

De hold vi fulgte

Vi fulgte 3 børnehaver under deres besøg på GEM. Besøgene fandt sted fra den 3. dec. til og med den 5. dec. Alle børnehaverne prøvede de samme aktiviteter, rundvisning af juleudstillingen – en særudstilling museet kaldte ”ind under jul”, vaffelbagning i køkkenet og rundvisning på gården.

Den første dag fulgte vi en børnehave om eftermiddagen. Børnehaven havde alle 77 børn med, som var delt i 3 hold med blandet alder. Det hold vi fulgte prøvede først aktiviteten ”ind under jul”, herefter vaffelbagning i køkkenet, en pause og til sidst rundvisning på gården.

Den 4. december fulgte vi en børnehave om formiddagen, denne børnehave havde alle 35 børn med. Børnene blev delt i to ca. lige store hold inddelt efter alder, hvor vi fulgtes med de yngste. Denne gruppe prøvede aktiviteterne i samme rækkefølge, som den gruppe vi fulgte dagen inden.

Den sidste dag fulgte vi en børnehave om formiddagen, der kun havde deres ældste gruppe børn med. Børnegruppen bestod af 15 børn. Denne gruppes aktivitetsrækkefølge var som følgende: rundvisning på gården, ind under jul, pause og til sidst vaffelbagning i køkkenet.

lagttagelser generelt

Vi oplevede, at personalet på GEM var meget velforberedte. De havde bl.a. lavet en tidsplan, som alle i personalegruppen var opmærksomme på. Dette bevirkede, at personalet vidste, hvor den pågældende gruppe skulle hen efter endt aktivitet. Personalet var også velforberedt på den måde, at de var klædt godt på til at formidle deres stof til børnegrupperne. Ved børnehavernes ankomst stod personalet klar til at modtage børnehaverne, bød dem alle velkommen og hjalp børnene med at få deres overtøj og tasker placeret i de grupper børnene skulle inddeles i.

Under rundvisningerne var personalet gode til at formidle og fange børnenes opmærksomhed. Vi så, at personalet varierede deres oplæg under de forskellige rundvisninger og dette ser vi som et tegn på, at personalet var opmærksomt på, hvor meget de kunne fortælle til målgruppen inden de faldt fra. Personalet var ligeledes gode til at følge børnenes interesse, samtidig med at de havde overblik over, hvad der var muligt, at nå inden gruppen skulle videre til næste aktivitet. Dette så vi bl.a. ved, at personalet var gode til at svare på børnenes spørgsmål og tog sig tid til det. Personalet inddrog også børnene i oplæggene og spurgte om de vidste/kunne gætte, hvad det var eller satte tingene i forhold til det de kender i dag. Børnene var generelt meget opmærksomme, interesseret og nysgerrige under rundvisningerne. Dog var der til tider børn, der ikke kunne holde koncentrationen lige så længe som den resterende børnegruppe, hvilket blev tydeligt når et eller flere børn gik væk fra gruppen og hen for et se på noget andet.

Aktiviteterne

Vaffelbagning i køkkenet

Varmen, lugten af røg og os i øjnene er de ting, der først møder de besøgende, når de træder ind i køkkenet på GEM. En kvinde med forklæde tager imod børnene og fortæller, at hun er moren og hun har brug for børnenes hjælp, for i gamle dage hjalp børnene meget mere til end de gør i dag. Børnene står om komfuret og på skift får de så lov til at prøve at hjælpe med at bage vaflerne på det gamle ringkomfur. Børnene får forskellige opgaver, de hjælper til med at vende vaffeljernet, hente brande og komme det på, skære vaflerne ud og dække bordet flot. Kort sagt er børnene meget aktive under denne aktivitet og vi ser et fælles tredje mellem børnegruppen og museumspersonalet der spiller rollen som mor.

Under aktiviteten fortæller ”moren”, hvordan det var i gamle dage, fx fortæller hun, at hvis barnet ikke sad pænt ved boret kom han/hun ud i stalden og det var ikke altid de fik deres mad med derud. Der bliver også fortalt om, hvordan bordskikken var i gamle dage og børnene øver sig i at sende

maden videre, sige værsgo og tak, når de modtager noget. Til sidst hjælper alle med at rydde op – her fortæller personalet, at i gamle dage hjalp de hinanden med at rydde op, så de ikke kun tog deres eget, for det tog for lang tid. Efter kort tid er alt ryddet op og dette udløser en snak mellem pædagogerne om, at det vil de til at bruge noget mere hjemme i børnehaven.

Ind under jul

Denne aktivitet er opbygget på sådan en måde, at den først består af en traditionel rundvisning, hvor børnene lytter mens museumspersonalet fortæller, herefter en sangleg, lidt mere rundvisning, Luciasang, kort rundvisning, en rolleleg hvor der købes billet til toget og børnene efterfølgende ser på et modeltog, tilslut ses der et stort juletræ, pyntet som i gamle dage og der danses om træet. Denne sammensætning af rundvisningen med skiftevis lidt traditionel rundvisning og aktiviteter gav børnene lidt fornyet energi til at holde koncentrationen under hele rundvisningen. Vi oplevede, at rundvisningen var nøje overvejet og sammensat af personalegruppen.

Under rundvisningen var det tydeligt, at børnene kunne genkende flere af tingene, fx logoet fra Post Danmark, sodavand, flere af legetøjet og meget mere. Her var børnene meget aktive med selv at ville fortælle om deres viden og erfaringer. De fleste af udstillingerne bød op til rolleleg og flere af børnene havde lyst til at gå ind i udstillingen og lege, men blev bremsset i deres handlinger.

Gården

Først kom der en kort præsentation af gårdens 3 længer. Herefter skulle juletræet hentes, først skulle det fældes og her var dialogen åben for at børnene kunne deltage og komme med bud på om den skulle fældes med motorsaven eller noget andet. Efter træet var fældet, skulle gårdspladsen ryddes for sne med en gammel sneskovl, så vi kunne komme over til hestene, hvor rollelegen for alvor startede. I hestestalden skulle der findes to heste (to børn), som bondemanden og hans kone (to andre børn) trak ud til kanen og spændte for. Efterfølgende fik bondemanden og hans kone frakker på og kom op i kanen. Mens de sad i kanen med juletræet bag efter sig, sang vi alle ”bjælde klang”. Der var sat god tid af til denne aktivitet, hvor nogle af børnene deltog. Børnene deltog med stor glæde i hele forløbet og gav udtryk for, at de gerne ville prøve at være de forskellige roller.

Efterfølgende var der den mere traditionelle rundvisning inde i huset og fortælling om slagtning af grise i gamle dage, under denne del var børnene mest lyttende. Forløbet virkede meget langt, efter at de lige havde deltaget i rollelegen. Det kunne ses, at når børnene var i de små rum inden i huset og havde svært ved at se, det der blev fortalt om, flyttede deres fokus til et andet sted. Der kunne

med fordel have været flere mindre afbræk undervejs, hvor børnene havde mulighed for at være mere aktive selv. Vi oplevede at rundviseren var god til at fange børnenes opmærksomhed og deres interesse i at deltage, bl.a. fik nogle af børnene lov til at røre i en skål, mens rundviseren fortalte.

Tilslut var vi over i laden og høre om nissen. Ved en af børnegrupperne så vi, at pædagogerne var meget bekymret for børnenes sikkerhed, da nogle af børnene begyndte at undersøge en af maskinerne, mens andre var i færd med at stikke hænderne ind i maskinen. Det var kun den ene gruppe af børn vi oplevede det ved, de andre grupper var meget interesseret i at høre om nissen og hvad den kunne finde på. Afslutningsvis sang vi på loftet sidder nissen, mens vi kiggede op på høloftet, hvor alle kunne se skålen der var sat der op med risengrød og nogle kunne se nissen.

Analyse

Vi har i de overstående afsnit beskrevet vores indsamlede empiri. Dette vil vi bruge til at analysere vores problemstilling ud fra følgende punkter og desuden se hvilke udfordringer der er:

- Hvordan kan samarbejdet forbedres?
- Hvordan kan vidensdelingen blive optimeret?
- Hvordan kan besøget blive til et forløb?
- Hvordan kan læreplanstemaerne blive implementeret i et museumsbesøg?
- Hvad kan børnene få ud af besøget?

Hvordan kan samarbejdet forbedres?

I vores empiri beskriver vi, at den første kontakt der er mellem børnehaverne og GEM, er når børnehaven kontakter GEM for at komme på besøg. GEM udtaler, at de sammen med børnehaven planlægger besøget og at de desuden ønsker at imødekomme børnehavens ideer og ønsker.

Børnehaverne har en oplevelse af, at de ikke vælger blandt aktiviteterne, men at det er GEM, der bestemmer, hvilke aktiviteter børnehaven skal deltage i. Her er der en tydelig afvigelse mellem de to parter opfattelse af, hvem der planlægger besøget.

Vi mener, at GEM kan have en opfattelse af, at de samarbejder, da de tilbyder det mest relevante til børnehaverne, og på baggrund af det glemmer at nævne, at de kan vælge mellem andre aktiviteter på museet. Dette kan give børnehaverne det indtryk, at der ikke er valgmuligheder og det dermed er GEM der bestemmer aktiviteterne. Udover aktiviteterne der skal vælges ud, er der selvfølgelig en dialog omkring, hvor mange børn og i hvilken aldersgruppe de er, hvornår på dagen de ønsker at

komme og hvornår de kører igen. Dette ser vi som, at GEM tager hensyn til børnehavens behov, men ikke som et egentlig samarbejde, der bygger på fælles udvikling.

Vi mener, at samarbejdet kan forbedres ved, at GEM oplyser om de aktiviteter, der er mulige at deltage i på den givne periode af året og der er relevante for børnehavebørn. Om dette gøres i forbindelse med opkaldet eller om børnehaverne har mulighed for at se det på GEMs hjemmeside, mener vi ikke betyder noget for samarbejdet. Dette mener vi, da børnehaven på den måde får mulighed for at være medbestemmende i forhold til de aktiviteter, der skal gennemføres på besøget. Her går børnehaverne fra at bestille et besøg i et bestemt tidsrum til, at de i samarbejde med GEM bestemmer forløbet på GEM.

Hvordan kan vidensdelingen blive optimeret?

Vi mener, at vidensdeling er med til at klæde hinanden på, pædagogerne kan klæde museumspersonalet på ved, at de oplyser om deres målgruppe og erfaringer de har med dem. Ligeledes kan museumspersonalet klæde pædagogerne på til større viden om de aktiviteter der tilbydes på GEM og hvad de omhandler. Vi mener, at de sammen kan tilrettelægge besøget så det passer perfekt til målgruppen.

Vi har en formodning om, at vidensdelingen kan optimeres ved, at GEM og børnehaverne deler deres viden. Altså GEM fortæller om de aktiviteter de tilbyder og pædagogerne fortæller om deres målgruppe. Under interviewet af børnehaverne gav de udtryk for, at de gerne vil kunne finde mere information om de aktiviteter, de tilbyder på GEM. Børnehaverne kom med forslag til, at der kunne laves en kalender med aktiviteter på deres hjemmeside, et andet forslag lød, at der blev sendt tilbud ud til institutionerne.

Ligeledes mener vi, at pædagogerne kan være bedre til at vidensdele om deres daglige praksis, ved at fortælle om, hvordan de arbejder med målgruppen og hvad børnene er vant til, såsom om børnene er i større eller mindre grupper. For barnet, der første gang besøger museet, er der mange nye indtryk ved et museumsbesøg. Der er børn der hurtigt vil reagere ved ændringer fra deres hverdag og rutiner, derfor vil det for dette barn være godt, at der ændres på så lidt som muligt i forhold til barnets daglige rutiner.

Den børnehave der besøgte GEM for første gang, gav udtryk for, at de kunne have haft glæde af et forbesøg. Under et sådant forbesøg ville der ligeledes kunne vidensdeles meget. Hvis intet af personalet har besøgt GEM før, er der mange uafklarede spørgsmål af lavpraktisk karakter, fx

information omkring hvorvidt aktiviteterne er ude eller inde, information om madpakkespisning, toiletforhold, mm. Hvis forbesøget skal styrke samarbejdet, mener vi, at der skal arbejdes med planlægningen af aktiviteten, både indhold og mål. Her er det dog vigtigt at slå fast, at det er pædagogerne, der har ansvaret for planlægningen af mål osv., men det vil vi skrive mere om senere. Dog kan der til forbesøget eller ved telefonsamtalen snakkes om, hvad aktiviteterne omhandler, så pædagogerne er klædt bedre på til at planlægge turen.

Hvordan kan besøget blive til et forløb?

Når et besøg på GEM skal planlægges ind i et forløb, er det børnehavens pædagoger, der har ansvaret for det. Det er ikke GEM, der skal planlægge et bestemt forløb som børnehaven skal arbejde med. Men for at pædagogerne kan planlægge et forløb, der omhandler det de tilbyder eller skal opleve på GEM, er det vigtigt, at pædagogerne har en viden om, hvad de kan tilbyde på GEM af forskellige aktiviteter. Derfor kan der som nævnt tidligere være en stor fordel i, at pædagogerne kommer på et forbesøg på museet eller at pædagogerne i kontakten med GEM stiller uddybende spørgsmål, så de får en større viden, så de kan tilrettelægge et så målrettet forløb som muligt. Dette vil give et større læringsudbytte for børnene, samt at det vil styrke pædagogernes egen faglighed.

Som nævnt tidligere har de på Nationalmuseet haft projektet ”Fortid for begyndere” dette projekt omhandlede børnehavebørns besøg på museet. I dette projekt udarbejdede de pædagogisk materiale, som pædagogerne kunne finde på museets hjemmeside. Dette materiale kunne de arbejde med før, under og efter et besøg med børnene på museet. Denne ide er vi meget begejstret for og ser det som en rigtig god mulighed for at arbejde videre med det som børnene har oplevet. Denne ide kunne der med fordel også gøres brug af på GEM. Der kunne udvikles noget materiale, der omhandler de aktiviteter GEM tilbyder, og ideer til videre arbejde med emnet eller aktiviteterne hjemme i børnehaven.

Når en børnehave besøger GEM, får de nogle foldere omkring museet med hjem, som de kan dele ud til forældrene eller andre interesserede. Her kunne der også vedlægges et papir eller en folder til pædagogerne med ideer til samtaleemner, opgaver og aktiviteter eller andet til videre arbejde i børnehaven.

Hvordan kan læreplanstemaerne blive implementeret i et museumsbesøg?

Hvis læreplanstemaerne skal implementeres i et museumsbesøg, er det pædagogen, der skal sørge for at det sker. Det er pædagogerne, der har en viden omkring læreplanstemaerne og faglighed til at analysere aktiviteter på GEM, i forhold til hvilken læring børnene får gennem aktiviteterne.

Vi har dog en formodning om, at når pædagoger skal analysere, hvilken læring børnene vil få ved et besøg på museet, vil de kun kigge på læreplanstemaet ”Kulturelle udtryksformer og værdier”, da det er det mest oplagte læreplanstema. Grunden til at de måske kun vil kigge på dette læreplanstema, kan også skyldes, at de ikke har en viden om, hvad der skal forgå på museet. Derfor har vi en formodning om, at hvis pædagogerne skal implementere læreplanstemaerne, skal der være et godt samarbejde mellem museet og børnehaverne. Dette medføre at pædagogerne kan sikre et optimalt læringsudbytte af besøget, det efterfølgende arbejde og evalueringsprocessen.

Vi har i vores arbejde med bachelorprojektet udarbejdet en analyse over de tre aktiviteter, som børnehaverne prøvede på museet under deres besøg. Analyserne tager udgangspunkt i aktiviteterne og beskriver hvilken læring, der er ved disse ud fra de 6 læreplanstemaer, se bilag 7. Fx i analysen af aktiviteten i køkkenet, har vi i læreplanstemaet ”Naturen og naturfænomener” skrevet, at børnene ved denne aktivitet lærer noget om, hvordan det er at lave mad på et ringkomfur, hvor der bruges brænde for at lave ild. Børnene lærte også, at varmen på et ringkomfur reguleres ved, at der kom henholdsvis mere eller mindre luft ind til brændet. Endvidere lærte de, at når der bages vafler på et ringkomfur skulle vaffeljernet vendes, da der kun er varme på den ene side.(bilag 7, s. 25)

Hvad kan børnene fået ud af besøget?

Når børn er på et museumsbesøg, er der grobund for meget læring. Som nævnt i det ovenstående afsnit kan alle 6 læreplanstemaer findes i museets formidling og aktiviteter og dermed skabe grobund for børnenes læring.

Vi har tidligere præsenteret to læringsformer, disse læringsformer mener vi, er dem de gør brug af på GEM. Vi har en formodning om, at museumspersonalet ikke er bevidst om, at de gør brug af disse læringsformer. Vi er dog ikke i tvivl om, at de tilpasser deres aktiviteter og formidling efter de målgrupper de har på besøg. Vi har observeret, at de gør brug af læringsformerne, læring via praksisfællesskab og læring via vejledt deltagelse. Vi mener, at det er disse to, der bliver brugt grundet den måde aktiviteterne er bygget op på. I køkkenets aktivitet er det læring via vejledt deltagelse, børnene bliver hele tiden instrueret i, hvordan de skal vende vaflerne, hvordan de skal

hente brænde og putte det i komfuret samt hvordan de skal dække bordet osv. Desuden ser vi også, at de er i et praksisfællesskab, da børnene lærer og efterligner hinandens handlinger. Endvidere havde børnene, pædagogerne og museumspersonalet et fællestredje i at producere vafler til alle. Der var et fællestredje under hele forløbet, hvilket bevirkede, at børnene var aktive deltager under hele forløbet.

Ved rundvisningerne på gården og i juleudstillingen observerede vi, at museumspersonalet var gode til at inddrage børnene i fortællingerne. Børnene kunne agere som hest, bondemanden eller bondekongen, vi så, at museumspersonalet havde gjort sig overvejelser om, hvordan de bedst fangede de enkelte målgrupper. Museumspersonalet vejledte børnene, i hvordan de skulle deltage i aktiviteterne og spille rollerne. Det, at der var disse rollelege og aktiviteter ind imellem i rundvisningerne gjorde, at børnene var aktive deltager, når det stod på og brugte alle deres sanser. Når børnene i en længere periode skulle lytte til museumspersonalets fortællinger, mistede nogle børn koncentrationen og kom til at flakke rundt. Det tolker vi som, at børnene havde svært ved at bevare koncentrationen i længere tid.

Vi observerede, at der var nogle af børnene som gennem rundvisningerne og aktiviteterne var perifere deltagere. Selvom disse børn ikke var aktive deltagere, havde vi den opfattelse, at de lærte rigtige meget, for nogle børn er det nok at sanse, der behøves ikke at kobles en masse viden og historier på. Merleau-Ponty mener at ”Kroppen sanser, når den er i rummet, og den sansning er med til at skabe bevidsthed, tanker eller refleksioner”(Jensen, 2014, s.113). Så ifølge Merleau-Ponty er sansningen en uundgåelig ting, da børn erfarer med deres krop og med deres bevidsthed.

Når børnehaven kommer ud og besøger GEM, kommer de også til et nyt læringsrum, dette læringsrum kan give grobund for en hele masse ny viden og læring. Børnene kan bruge alle sanserne til at opleve, hvordan livet var dengang deres forfædre levede. Dette kan være med til at skabe en god forståelse og bevidsthed om forskellen på samfundets tider. Det, at børnene oplever et nyt læringsrum, kan være med til at sætte gang i nogle nye tanker og ideer hos børnene. Børnene kan lade sig inspirere af det de ser, hører, lugter, smager og føler og tage det med videre i deres leg.

Vi har analyseret børnehavernes museumsbesøg inde for begrebet kultur for, med og af børn. På baggrund af empirien kan der opstilles belæg for, at selve rundvisningen er kultur for børn, da denne aktivitet er skabt af voksne til børn. Aktiviteterne og rollelegene i rundvisningerne er kultur med børn, da fx togturen indbyder børnene til aktiv deltagelse. Begrebet kultur af børn kom til

udtryk i begrænset omfang, dette skete når børnene på eget initiativ gik ind i udstillingen med den hensigt at påbegynde en leg.

Den læring de får under et besøg på GEM, kan ikke sammenlignes med et besøg på fx en gård. Godt nok kan de begge steder lære noget omkring livet på en gård og noget om dyrene. Den læring og viden de får på GEM omhandler, hvordan vores samfund så ud for mange år siden, den måde folket levede på og de vilkår de havde. Børnene lærer som nævnt tidligere noget om deres fortid og deres egen historie, hvilket er en yderst vigtig læring i forhold til, hvordan børnene ser på sig selv og deres identitetsdannelse. Børnene lærer deslige om tid og sted og at samfundet ikke altid har været så højteknologisk, som det er i dag.

Diskussion

I dette afsnit vil vi diskutere de formodninger, vi er nået frem til i vores analyse. Vi vil dog hovedsageligt diskutere, hvorfor samarbejdet er vigtigt mellem den enkelte børnehave og GEM og hvad der er vigtigt i samarbejdet. Desuden vil vi diskutere, hvorfor det i det hele taget er vigtigt, at børnene kommer på museet – om arbejdet med læreplanstemaerne og børnenes læring høre til andre steder end i institutionen.

Det kan diskuteres om samarbejdet mellem GEM og den enkelte børnehave er vigtigt, da det på den ene side øger læringsudbyttet for barnet, da samarbejdet kan være med til at øge kvaliteten af rundvisningen. På den anden side kan der argumenteres for, at det går ud over barnets læring, da pædagogerne skal bruge tid på dette samarbejde – og den tid går fra barnet. Dette kan dog modargumenteres, da planlægningen og samarbejdet er en investering i børnenes læring og det på sigt vil give det samme læringsudbytte, hvis ikke større for det enkelte barn.

I det følgende vil vi diskutere, hvem der skal planlægge turen, om det skal foregå i samarbejde eller ej. På den ene side vil for stor indblanding fra pædagogernes side måske betyde, at de kommer til at overtage rundvisningen. Endvidere er der allerede et godt produkt på GEM, så hvorfor skulle pædagoger blande sig i det? På den anden side kan der være fordele ved at pædagogerne er med, da de føler et større ejerskab og har mulighed for at tilpasse besøget med deres arbejde i børnehaven. Desuden kan pædagogerne være med til at sikre læringsudbyttet ud fra læreplanstemaerne. Herudover kan museet få en oplevelse af, at besøget ikke kun er for hyggens skyld. Ved at indgå i samarbejde med børnehaverne, vil der blive tænkt nye ideer og udviklet nye aktiviteter, disse aktiviteter kan andre institutioner få glæde af og samtidig bliver museet ved med at udvikle sig.

Vil samarbejdet mellem GEM og børnehaven påvirke ens faglige identitet? På den ene side kan der argumenteres for, at personalet på GEM mister noget af deres identitet, hvis pædagogerne kan læse sig til alt om aktiviteterne på nettet. Det der sker, er, at pædagoger og museumspersonalet bliver mere ligestillet mht. viden om aktiviteterne og museumspersonalet mister en del af deres arbejdsopgaver i forbindelse med planlægningen af aktiviteten. Dog vil museumspersonalet bevare deres faglige identitet ved rundvisningerne. På den anden side vil ens faglighed styrkes ved ethvert samarbejde med en tværprofessionel, da professionen i mødet med en anden vil se sine egne styrkesider. GEM vil møde mange børnehaver gennem tiden og dermed formoder vi, at GEM før end børnehaverne vil danne sig flere erfaringer om samarbejde og pædagogprofessionen. Dette kan vi frygte, vil have den konsekvens, at GEM ikke lægger den samme betydning i samarbejdet med børnehaverne, da de hurtigt får de erfaringer, de har brug for.

Vi vil i det følgende diskutere vigtigheden i at besøge et museum. Vi stiller spørgsmålstejn ved, om det overhovedet er nødvendigt at besøge et museum – er det ikke nok at arbejde med børns læring og læreplanstemaer i børnehaven? Der kan på den ene side argumenteres for, at børn der har det bedst i vante omgivelser, vil trives ved at blive i institutionen frem for at skulle et andet sted hen. Desuden er der flere praktiske aspekter, som pædagogerne skal tage stilling til. Pædagogerne skal bl.a. se på det økonomiske aspekt, da de penge der går til turen, kunne gå til andet i institutionen. Endvidere skal det tidsmæssigt passe ind i de andre gøremål, der er i en børnehave, og ofte kræver ture ud af huset ekstra personale og resurser. På den anden side kan pædagogerne ikke skabe det læringsrum om gamle dage, der er på GEM. Endvidere har museumspersonalet mere viden end pædagogerne om historie og kulturarv. Kort sagt er rummet og personalet på GEM klædt bedre på til at give børnene indsigt i gamle dage, end pædagoger er og har mulighed for. Herudover mener vi, at et besøg på et museum giver et helt andet niveau i arbejdet med de pædagogiske læreplaner.

Det kan diskuteres om det er børnehaven der skal besøge museet - kan museet ikke ligeså godt komme til børnehaven? På den ene side kan museet medbringe forskellige småting og evt. billeder til at give barnet bedre forståelse af gamle dage. Dermed oplever børnehavebarnet noget nyt og der er grobund for ny læring. På den anden side vil barnet ikke få den samme oplevelse, da mange af sanserne ikke er i spil i samme omfang. Ved museumsbesøget er der meget mere at se på i udstillingerne, men også husenes konstruktion og størrelse har børnene ikke mulighed for at sanse ved et foto. Følesansen bliver bragt i spil, når barnet går over det lidt skæve stuegulv. Lugtesansen kommer i spil, når børnene går rundt i det gamle stuehus på gården og bemærker at lugten er

anderledes, men også i køkkenet ved ringkomfuret med duften af røg og bagte vafler. Høresansen bliver stimuleret, når børnene går over det knirkende trægulv. Endvidere ud fra begrebet krop, rum og læring kan der argumenteres for, at barnet lærer mest når hele kroppen og sanserne er i spil.

Handle perspektiv

I det følgende vil vi komme med vores forslag til en ny metode. Det vil vi gøre på baggrund af al den viden, vi nu har indsamlet, analyseret og diskuteret. Vores fokus vil ligge på, hvordan det eksisterende samarbejde kan forbedres i forhold til at styrke barnets læring. Først vil vi komme med forslag til, hvad GEM skal være opmærksom på, og hvad de kan gøre for at styrke samarbejdet. Efterfølgende vil vi gøre det for pædagogerne og til slut vil vi komme med forslag til, hvad de sammen kan gøre.

Vi vil forslå GEM, at de reklamerer mere for de aktiviteter de tilbyder, fx på deres hjemmeside, sende mail ud til børnehaverne, men de kunne også udleverer reklamer eller foldere til børnehaverne, når de er på besøg. GEM kunne i forbindelse med den første kontakt oplyse børnehaverne om de aktiviteter de tilbyder for øjeblikket, men også dem de tilbyder på andre tidspunkter af året. Endvidere vil vi opfordre GEM, til at reflektere over, hvad en god rundvisning er. Om det er at se så meget som muligt, eller at barnet har mulighed for at fordybe sig i det der fanger deres interesse. Desuden vil vi opfordre GEM til at være opmærksomme på, at børn lærer med hele kroppen og jo mere deres sanser bliver bragt i spil jo større læringsudbytte er der mulighed for at opnå.

Pædagogerne vil vi opfordre til at evaluere på deres museumsbesøg, samt give en tilbagemelding til museet om deres oplevelser. Desuden vil vi råde pædagogerne til at være opmærksomme på deres rolle under rundvisningerne, da de er rollemodeller for børnene. På baggrund af de observationer vi gjorde os omkring pædagogernes dokumentation og overvejelser omkring læring, vil vi gerne opmuntre pædagogerne til at koble besøget ind i et dokumenteret og velovervejet forløb, samt have fokus på læreplanstemaerne i forhold til besøget på GEM.

Vi vil opfordre til at GEM og pædagogerne holder et samarbejds møde, hvor de deler viden og erfaringer fra deres egen praksis. Til dette møde kan de i fællesskab komme med ideer til justering af eksisterende aktiviteter, men også til nye aktiviteter på GEM. Hvis vi ser på den viden vi har samlet omkring kroppens læring, vil vi anspore dem til at udarbejde flere aktiviteter, hvor kroppen og sanserne er i spil i langt højere grad, det kunne fx være udviklingen af flere rollelege. Vi

forestiller os, at de til dette møde kan udvikle ideer og materialer til forløb, som pædagogerne kan bruge i børnehaven til efterbehandling af museumsbesøget. Til slut vil vi råde GEM og pædagogerne til at udarbejde en plan for, hvordan samarbejdet på sigt kan bibeholdes.

Konklusion

Vi har gennem vores projekt, arbejdet med samarbejdet mellem GEM og børnehavepædagoger og hvordan dette samarbejde kan styrke børns læring. Vi har valgt, at læringen skulle tage udgangspunkt i læreplanstemaerne.

Ud fra vores feltarbejde og interviews mener vi, at samarbejdet kan forbedres. Dette mener vi på baggrund af, at vi har fundet frem til, at GEM tager hensyn til børnehaverne, men egentlig ikke har et samarbejde på nuværende tidspunkt. Vi mener, at samarbejdet kan styrkes ved, at GEM gør aktiviteterne mere synlige, så pædagogerne har en mulighed for at se, hvad der tilbydes. Via samarbejdet kan GEM og pædagogerne dele erfaringer og viden fra hver deres praksis, og hermed kan besøget på museet tilpasses de enkelte målgrupper.

Ved at samarbejdet styrkes, er der mulighed for at optimere læringsudbyttet. Vi kan konkludere, at tilrettelæggelsen af aktiviteternes sammenspil med kroppen, sanserne og rummet har en væsentlig betydning for barnets læringsudbytte, da Merleau-Ponty beskriver, at barnet lærer gennem brugen af kroppen. Denne viden kan bruges til, at der i samarbejde kan planlægges nye aktiviteter og redigeres i eksisterende med det formål, at have større fokus på læring.

Endvidere kan vi konkludere, at læringsformer har betydning for, hvordan børn lærer. Vi har observeret, at der på GEM er to læringsformer i spil, det er læring via praksisfællesskaber og via vejledt deltagelse. Disse to læringsformer kommer i spil i de forskellige aktiviteter og bidrager til børnenes læring og forståelse. Begge læringsformer er vigtige at bruge, da de bidrager til noget godt på hver deres måde.

Når børnegruppen kan deltage i aktiviteter bevares koncentrationen, da børnene får lov at bruge deres krop og sanserne får frit spil. Det kan vi konkludere, på baggrund af de observationer vi har gjort os. Vi vil anbefale, at der kommer flere aktiviteter, hvor børnene er aktivt deltagende, fx rollelege.

Vi kan konkludere, at et besøg på GEM er godt for børnene, da de bliver præsenteret for nye læringsrum. Disse rum er med til at stimulere børnenes sanser og er derfor med til at skabe

forståelse af fortiden, samt en bevidsthed om deres egen identitet. Det vil ikke være muligt at skabe et sådan læringsrum hjemme i børnehaven og der vil derfor ikke være mulighed for læring i det samme omfang. Børnene får en større forståelse af de tider, der har præget vores samfund førhen og en bevidsthed om, at alt ikke har været som vi kender det i dag.

Hvis besøget på GEM står alene, vil børnene ikke få det samme læringsudbytte ud af det, som hvis der blev arbejdet videre med oplevelserne hjemme i børnehaven. Pædagogerne har ansvaret for, at arbejde med læreplanstemaerne herunder planlægge, udføre, evaluere og dokumentere alt deres arbejde. Dette betyder, at hvis læringsudbyttet skal i top for barnet, skal pædagogerne planlægge museumsbesøget ind i et forløb. Vi mener, at det kræver, at pædagogerne har en viden om, hvad aktiviteterne indeholder.

Vi har i handleperspektivet beskrevet, at det optimale museumsbesøg bygger på et samarbejde mellem GEM og børnehaven. Dette samarbejde foreslår vi omhandler selve besøget på GEM og forslag til aktiviteter i børnehaven. Der kan i denne forbindelse udarbejdes materiale til brug i børnehaven. Samarbejdet kan bidrage til nye aktiviteter, som andre besøgende kan få glæde af på GEM. Vi forestiller os, at disse aktiviteter kan udvikles i mødet mellem de to professioner, hvor deres erfaringer udveksles.

Referenceliste

- Andersen, P. Ø., Hansen, M. & Varming, O.(2012). Psykologisk pædagogisk ordbog (17. udg.).
Kbh.: Hans Reitzels forlag
- Boritz, M.(2013a). Fortid for begynder. *Danske Museer*, 26 (3), s. 6-8
- Boritz, M. (2013b). Museer som læringsrum. I: T. Hyllested & C. S. Rasmussen (Red.), *Skolen i virkeligheden – omgivelserne som læremiddel* (s. 78-95). Kbh. Ø.: Forlaget unge pædagoger
- Brøndum, P. & Hansen, T. B. (2014). *Luk samfundet op!* Lokaliseret den 12. januar 2015 på
<http://gymportalen.dk/luksamfundetop>
- BUPL (2015, 12. januar). *Seks temaer i pædagogiske læreplaner*. Lokaliseret den 14. januar 2015
På
http://www.bupl.dk/paedagogik/laering/paedagogiske_laereplaner/seks_temaer_i_paedagogiske_laereplaner?opendocument
- Danmarks statistik (2014, 9. april) *Museumsstatistik 2013 - Nationalmuseet var det mest besøgte museum*. Lokaliseret den 12. januar 2015 på
<https://www.dst.dk/pukora/epub/Nyt/2014/NR190.pdf>
- Danmarks statistik (2013, 13. juni) *Museumsstatistik 2012 - Louisiana topper for sjette år i træk*.
Lokaliseret den 12. januar 2015 på
http://www.dst.dk/pukora/epub/Nyt/2013/NR313_2.pdf
- Jensen, I. (2005). *Grundbog i kulturforståelse*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.
- Jensen, N. E (2014) *Pædagogikbogen: Grundfaglige perspektiver i pædagoguddannelsen*.
København: Hans Reitzels Forlag.
- Jensen, R. F. & Bøjer, B. H. (2013). *Læringsrum*. Kbh.: Akademisk forlag
- Juncker, B. (2011). Børn & kultur – mellem gamle begreber og nye forestillinger. I: M. Sørensen (Red.), *Dansk, kultur og kommunikation – et pædagogisk perspektiv*.(3. udg.). (side 240-267). København: Akademisk Forlag.
- Lind, U. (2004) *At sætte en pædagogisk dagsorden – arbejdet med pædagogiske læreplaner*. Vejle:

Kroghs Forlag.

Museum (2013). I *Den Store Danske*. Lokaliseret den 16. december 2014 på:

http://www.denstoredanske.dk/Kunst_og_kultur/Museumsv%C3%A6sen/Generelt/museum?highlight=museum

Kornerup, I (2011). Pædagogiske læreplaner og læring I: B. Høyer & B. Hamre (Red.),

Pædagoguddannelse på tværs (s. 241-251) Frederiksberg: Frydelund

Kulturministeriet. Bekendtgørelse af museumsloven, nr. 358 af 8. april 2014.

Kulturministeriet (2014, maj) *Strategi for små børns møde med kunst og kultur*. Lokaliseret den 14.

januar 2015 på:

[http://kum.dk/uploads/tx_templavoila/kum_brochure_smaborn_klausuleret%20\(3\).pdf](http://kum.dk/uploads/tx_templavoila/kum_brochure_smaborn_klausuleret%20(3).pdf)

Kulturstyrelsen (2014, 15. maj). *Fakta om museerne*. Lokaliseret den 16. dec. 2014 på:

<http://www.kulturstyrelsen.dk/institutioner/museer/fakta-om-museerne/>

Pædagoguddannelsen UCL (2009, 19. maj) *STUDIEORDNING - for uddannelsen til*

professionsbachelor som pædagog. Lokaliseret den 14. januar 2015 på:

[http://fronter.com/ucl/links/files.phtml/762098386\\$984144140\\$/Studieordninger/F_percent_E6lles+studieordning+UCLilleb_percent_E6lt+2009.pdf](http://fronter.com/ucl/links/files.phtml/762098386$984144140$/Studieordninger/F_percent_E6lles+studieordning+UCLilleb_percent_E6lt+2009.pdf)

Ruppert, S. (2009, marts). *Doing Well and Doing Good by Doing Art*. Lokaliseret den 12. januar

2015 på

<http://www.aep-arts.org/wp-content/uploads/2012/03/AEP-Wire-catterall.pdf>

UCL (2014, 29. september). *PÆDMUS - et pilotprojekt mellem pædagoguddannelse og museer*

2014 -2015 under Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling i

Jelling. Lokaliseret den 14. januar 2015 på:

<http://historieogkulturarv.ucl.dk/files/2014/11/paedmus-projektbeskrivelse.pdf>

Bilagsliste

Bilag 1: Transskribering af interview med Brunbech	s. 1
Bilag 2: Mail korrespondance med Offersen	s. 5
Bilag 3: Transskribering af interview med Offersen	s. 6
Bilag 4: Transskribering af interview med børnehave 1	s. 10
Bilag 5: Transskribering af interview med børnehave 2	s. 13
Bilag 6: Transskribering af interview med børnehave 3	s. 15
Bilag 7: Analyse af aktiviteter på GEM	s. 24

Bilag 1: Transskribering af interview med Brunbech

Tilstede: Peter Yding Brunbech Chef for Nationalt Videnscenter for Historie- og Kulturarvs formidling, Pædagogstuderende: Joan Stoof Jensen og Heidi Pedersen.

15.12.14

Hvad skal vi med et nationalt Videnscenter for historie- og kulturarvs formidling?

- Lavpraktisk funktion, støtte undervisninger. støtte historie undervisningen i folkeskolen, men også støtte daginstitutioner og sfo'er. Fremme undervisningsmetoder, og undervisernes måder at undervise på.
- Vi lever i en tid, med stor interesse for historien.
- Historien er vigtig. For at skabe identitet.
- Historien bliver brugt i alt lige fra leverpostejers reklamer til julekalendere, tv-serier.
- Vi i det senmoderne moderne samfund er meget optaget af historie.
- Historie er blevet meget populær i dag, middelalder markeder, ringfester/riderturneringer, lys og lyd show på museerne.
- Jernalder, moser, i Vejle et rum med lyd af mose.
- Den måde vi omgås fortiden på er det er meget ukritisk,
- Den måde du selv definerer dig selv på ud fra din fortid. En reflekterende forhold sig til sin fortid og dermed også sit liv og identitet.
- Mange børn kan sige noget om fortiden, fx at tyskerne er dumme for vi tabte krigen i 1864. at i Norge snakker de næsten lige som os, og engang var vi et land/kongerige.
- Vi genfortæller os selv, en fortælling om at fortælle os selv. Vi er et produkt af vores historie.
- Vi er i gang med at reproducere sin egen fortælling,
- Man lære noget om at ting kan være anderledes i tid og rum. Lære os noget på en anden måde ved at arbejde med det.
- Det er ikke nødvendigt at børnene lære kongerækken udenad, men mere vigtigt at de kan koble det op på noget.
- Det at bh børn får lov til at være med til at arbejde med fortiden adskilt fra nutiden er godt. Opdragelsesmæssig værdi i det.

Hvorfor er kulturarv og historie vigtigt i et senmoderne samfund og er det vigtigt at børn arbejder med det?

- Styrke den måde vi uddanner personer på for
- Styrke formidlingen af kultur og kulturarv. Den reflekterede og kvalificerede formidling og ikke bare formidlingen i sig selv.
- Langt det meste de (børn) ved om historie ved de fra film og tv, oplevelsesparker ikke fra museer. Vikinger på pølser.
- Snak om middelalderen – middelaldermarked, ridder turneringer, lysshow mm.

Dannelsesperspektiv:

- Der er en brug for at forholde sig til historien ud fra et dannelses perspektiv.
- Vi skal klæde bh børnene på til at gå på museer. De lærer at der findes kultur institutioner og de får en grundlæggende forståelse for at tingen har været anderledes i tid og rum
- Større perspektiv end hvis barnet har været i Lalandia. Lære at der findes den slags institution i dk, finder forskel i tid og rum.
- Kulturpolitisk værdi i at gå på museum – grundsten i det at uddanne medborgere i et demokratisk samfund. altså det at forholde sig til sin egen fortid, til anderes fortid, er en del i det, at opbygge en demokratisk medborger.
- Det er en del i det, at bygge nogen demokratisk medborger, at præsentere dem for museerne, det er en del af det man kan opleve.

Tid til at stille nogle uddybende spørgsmål. (dækkede også 2. spørgsmål)

Forbedre samarbejde mellem institutionen og museum....

- Børn vil måske have svært ved at skelne forskellene mellem museumsbesøget og landbrugsmuseet. De kan se forskel fra deres hverdag og besøget.
- Den tidsmæssige dimension og dybde, er det der adskiller museet fra en landbrugsvirksomhed, hvad gør det kronologiske perspektiv og kan der fremkaldes noget pædagogiske med det kronologiske perspektiv.

Hvad kan de lære ved et besøg? (Peter)

- Hvad er det jeg/vi kommer fra? Tingene er ikke altid som det har været i dag.
- Vi har en opfattelse af at historie er lige til, men det er det ikke altid, det er fuld af politik. Man skal som bh. Pædagog være opmærksom på den adskillelse, man kommer til at lave.
- Rugbrød – en undersøgelse, der viste at lærere undersøgte børnenes madpakker, hvis ikke madpakken indeholdte et rugbrød, var den dømt ude. Et rugbrød var trylleingrediens.

BA. Projekt genererer ny viden. (Peter)

- Det kunne være spændene at se hvad barnet får ud af museumsbesøget kontra landbrugsbesøget– hvad lære de ved museumsbesøget. Er der en forskel, hvad er det der adskiller museumsbesøget fra landbrugsbesøget.
- Hvorfor det er vigtig for børn at komme på museum.
- hvorfor er det de skal på museerne, hvorfor kan de ikke bare tage et andet sted hen hvis de skal lege der, hvorfor kan de ikke lige så godt tage på besøg på et landbrug, det er også forskelligt fra deres hverdag.

Forståelse af hvad der er gammelt og før og nu. (tidsforståelse)

- Kommer i step – meget individuelt.
- Bruger museet til at udvikle generelle forståelser, som led i en almen god mental udvikling... det vi lærte var, at der er forskel på før og nu.
- Tendens til der ved at museumsbesøg, at læreren tænker at museumspersonalet er underviser og læreren trækker sig. Og museumspersonalet tænker jeg har viden om det der er på museet, men det er ikke mig der underviser, det er læreren, der har den opgave.
- Vigtigt at pædagoger er klædt på til museums besøg, museumspersonalet har viden om det der er på museet og fortæller omkring det, pædagogerne bruger så den viden de har fået på besøget til at viderebehandle forløb til børnene.
- Den generelle for- og efterbehandling er vigtigt at pædagogerne selv håndtere, de kan ikke forvente at museet har forslag til dette.
- Efterbehandlingen af en museums besøg er vigtig, og det er vigtig at pædagogerne er rustet til det. (deres egen faglighed)

UCL Jelling - Bachelor projekt
Samarbejde skaber læring
Heidi og Joan

- Samarbejder der bliver opbygget gennem tid, er rigtig gode.
- De virkelige eksperter – på det museet handler om. Men vi (pædagoger) er de virkelige eksperter i børns læring og udvikling.
- I skal klæde dem (museumpersonalet) på, til at målrette besøget.

Bilag 2: Mail korrespondance med Offersen

Angående statistik



Indbakke x



Joan Stoof Jensen <joansj90@gmail.com>

19/12/14 ☆



til lo ▾

Hej Lars

Vi er godt i gang med vores skriveproces :)

Vi ville høre om det var mulige at få noget statistik omkring jeres besøgs tal, hvornår på året det er i har besøg af børnehaver.

Hvis du er i tvivl om noget er du velkomme til at skrive eller ringe på 25 65 68 24

Du ønskes en rigtig glædelig jul og et godt nytår :D

Med venlig hilsen

Heidi og Joan



Lars Offersen

19/12/14 ☆



til mig ▾

Hej Joan og Heidi

I 2014 har vi haft besøg af 19 børnehavehold som gennemsnitlig bestod af 20 børn. Derfor 380 børn.

Ca. det halve af dem var her i julen. De øvrige er fordelt ud på året med flest i sensommeren i forbindelse med høst.

Jeg håber det er ok med ovenstående. Vi har ikke statistik der passer 100 % men bør nok overveje at tænke det ind fremadrettet.

Glædelig jul og skriveproces til jer (-: + godt nytår!

Mange hilsner

Lars

Bilag 3: Transskribering af interview med Offersen

Tilstede: Lars Offersen museumsadministrator på GEM, Pædagogstuderende: Joan Stoof Jensen og Heidi Pedersen.

04.12.14

Når en børnehave tager kontakt til jer, hvad sker der så?

- Det er fordi de gerne vil på besøg
- Hvilke aktiviteter der passer bedst.
 - o Ønsker de har specielt – samarbejder med pædagoger
 - o Typisk besøg, rundvisning og køkken, nu er der særudstilling omkring jul.
 - o Ikke for taletungt/snakketungt, gerne en lille sang og de kan få lov til at røre ved ting.
 - o Tilpasse efter gruppe – også for ældre
 - o At de har fået en oplevelse – uanset aldersgruppe
 - o Sensommer om høst

Evaluerings

- Vi er på når vi aftaler
- Forberedelse – der er nogen der gør det men nogen der bestemt heller ikke gør noget, men ser det lidt som cirkus
- Forberedelse – besøget – evaluering.

Jeres egen praksis hvordan evaluere den?

- Der er ikke noget skriftligt
- Vi har nogle typiske ting vi tilbyder
 - o Pakke løsninger - den ligger lige på grænsen, (både fordele og ulemper) ”vi har det vi tilbyder til de 5 årige på den årstid”
- Vi er rimelige selvtilfredse
 - o Folk er ret positive, når de er gået her fra.
 - o Hvis ikke de har givet udtryk for andet

Er der noget udviklingsarbejde?

- I kraft som nogen som jer.
- Dem der er brugere kom med ind over – jeg har en ide om at i tænker noget omkring forberedelse.
- PÆDMUS
- Heidi og Joan snakker om sanser ved de 1 årige.

- PÆDMUS
- Et sted som her (GEM) kommer vi nok til at snakke for meget.
- Stor udvikling i de forskellige aldersgrupper – men der kan også være stor forskel fra individ til individ.
- Ligge undervisningen efter det enkelte barn
- I var selv med i går – stor forskel – hun var på tre steder hvor hun kunne sætte ord på nogle ting.

Er der nogle udviklingsplaner?

- Jeg er ikke museumsdirektør.
- Sundt og attraktivt – vigtigt at vi ikke staunere..
- Der kunne være et ønske om en udvidelse, men ...økonomi
- Personligt ønske, hele tiden udvikle sig,
- primært gamle dage – der er en stor gruppe der kan genkende det. På et tidspunkt vil der komme generationer der var barn i 70'erne og 80'erne.
- Der skal noget lidt nyere til
- Ikke at det der er der nu
- Den gamle by i 1970 – det er meget populært – ikke det der afgør det.
- Bedsteforældre er en vigtig gruppe til at tage deres børnebørn med på museum.
- Forblive levende – interessant – det skal det blive ved med
- Digitalisering?? i et eller andet omfang er det ok. Det skulle helst bare være et redskab.

Det har vi været lidt inde på

- Aldersgruppen
- Pas på med at snakke for meget - tage dem med
- Rundviseren skal ikke være den der fylder noget – men varen på museet. Formidleren er vigtig – men er ikke den der skal huskes.

Vi kan konkretisere

- En sav der er blevet genbrugt og lappet sammen igen og igen.
- Folkets historie – det er noget folk kan forholde sig til.

Navn

- Radikal minister
- Hun foreslog at navnet skulle ændres da museet kunne tilbydes
- Man tar' hvad man har – man smider ikke bare ud – en holdning til at man selvfølgelig ikke bare smider ud. (genbrugspladser – der er også noget usundt i bare at smide ud)
- Ikke det med Give egnen – men at man passer på tingene og genbruger det man har

- At det kan godt være et minus – (egen regning – stor opbakning omkring museet fra lokalsamfundet)

Hvor meget har i børnehaver på besøg i forhold til andre målgrupper?

- Skoler er der flest af
- I julen er der lige så meget børnehaver – emnet er godt til børnehaver. (end krigen i 1864)
- Lige nu er der ikke den store forskel på antallet af børnehaver og skoler
- Børnehaver er dejlige at vise rundt da de viser deres umiddelbare interesse og er lette at begejstre.
- Skolebørn kan godt være tilbageholdende. Der kan lettere være noget børnene imellem.
- Mange besøgende over hele året. Men absolut højsæson i december.
- Der kan godt være en uge hvor der kun er 2 grupper
- Børnehaven måtte tage tiden om eftermiddagen - de havde et stort ønske om at komme. Men ønsker det mest om formiddagen.
- Næsten sikker på at der er flest skoler
- Større begivenheder er der flere børnehaver.

halvvejs

Hvilke aktiviteter er de mest populære for børnehaver:

- Køkkenet, lugten – røget og noget helt andet end
- Når de ringer og spørg – høst fx
- Høst af frugt – steger over åben ild
- En heks – hvis de kender til det – - det er også noget mange børn finder spændende.
- Cyklus - Tilpasser udstillingen efter årstiden – kanen i stedet hestevognen - også fordi at museet skal være levende. Så man ikke kan finde tingene det samme sted som man kunne finde det for 5 år siden.
- Særudstillinger
- Vigtigt for museet – det skal være noget der kan knyttes til området. 1864 – Niels Kjældsén – nærværende for egnen her i dag.

Har de en tendens til vælge det som de kender?

- Hvis de kommer igen er det fordi de er tilfredse
- Dovne
- Primær ydelse
- Køkkenet – vafler, eller stege æbler med kanel og sukker.
- Ikke droppe gode aktiviteter, men ændre.
- Heksen...
- Hvis ikke de har hørt om det er det jo nok os der skal være bedre til at fortælle om det.
- Det gør de typisk (søger det som de kender)

- Gentagelser –
- Varen som sådan holder – der er jo ikke noget galt i gentagelser
- Sild – forberedelse – køkkenet
- Spontanitet (under fremvisningen)
- Hvis der er en episode der apelerer til noget specielt, så skal vi selvfølgelig lige runde det

CA ¾ henne

- Tidsperspektivet – det kan være sværre at holde koncentrationen ved børnehavebørn.
- 2 ture – pause – tur
- De har bestilt 40 min. Men det tog 10 min at gøre dem klar, så der var kun 30 min. Og der må der skæres fra hvor der kan. Virkelig være på.
- Vi bliver nød til at tænke i tid – vi er låst i at der er sat tid på.
- De får en helt anden vare end det de har bestilt.
- Have fokus på at de her i en periode og vi skal levere den vare de har bestilt

Nøjsomhed

- Navn på museet og minister
- Man kan blive nødt til at nøjes eller vælge at nøjes. Ikke have råd, eller handle om princip/livsstil.
- Nøjsomhed passer godt på meget af det vi har der på museet.

Godt svar på det vi havde nu.

Statistikker – børnehaver i alt.

På hvilke tider er der flest

- Højtider
- Når man sidder på en skole eller i en børnehave er det det måske mere oplagt at besøge museet i højtiderne
- Brug museet - skolebørn
- Tager penge uden for åbningstid, fordi de har bestilt en vare.
- Museet er til for at blive brugt
- Der er masser af viden – en anden måde end at læse i en bog

Heksen – juni og sankthans

- Urtehave – mirakel /forgifte – midsommer
- Halloween.
- Allehelgens – bliver ikke brugt så meget mere
- Halloween – græskar lys i en mørk tid, en hyggelig uhyggelig ting. Ikke så meget historien om hvor det er opstået.

Bilag 4: Transskribering af interview med børnehave 1

Tilstede: Pædagog, Leder pædagogstuderende: Joan Stoof Jensen og Heidi Pedersen.

08/12/14

Vi kan forstå at det er første gang at, i har været ude på Gem, hvad har i gjort jeg af overvejelser inden?

- vi har bare hørt det var godt, kollegaer anbefalede det,
- ville havde været der ud sidste år, ikke tid. bestilte i god tid i år
- synes det var rigtig godt, meget fanget af det ville godt ind og lege, indbyder til rolle leg. 1,25

havde i tænkt det ind i et større projekt

- en jule tur, ikke så langt væk
- jeg tror det var svært for børn at forstå hvad det egentlig handlede om, det var anderledes i gamle dage. 2,38
- børn er med inde i butikkerne i dag, ikke mange år tilbage man ønskede sig noget inderligt, hvor man ikke fik det. 3,13
- Mange ønskesedler bliver opfyldt i dag kontra gamle dag.
- Børnene var optaget af det de så . 4.35
- Sjovt at alle skulle have en billet for de kunne komme videre,

Hvor meget har i snakkede om det med børnene efterfølgende

- Hun havde fri fredag
- altså man kan ikke snakke med de tre årig
- de har alle sammen kigget på billederne også med forældre, set hva der er sket, det er den måde de forstår det bedst på.
- Hvis man først begynder at åbne en samtale med børn i den alder, det kan man faktisk ikke, for der bliver alt for meget uro. De skal være lidt ældre før at man kan snakke med dem.
- De her helt sikkert fortalt nogle ting om turen mens de har siddet ud ved billederne, men de har svært ved at sætte ord på de oplever.

Var der noget der kunne havde været anderledes

- En god tur ikke noget de ville lave om.
- Godt med kanen, hesten var der lang tid, gik meget op i sin rolle.
- Var gode til at fange børnene, de der, der fortalte

Leder kommer ind 9,47

11.55 Hvilket arbejde gik forud for besøget.

- Ville der ud sidste år, hørt godt om det, men ikke tid
- Ringede i god tid i år og bestilte en tid, ringede ved påsken.
- Vi synes faktisk det fungerede fint, bortset fra
 - o Svært at se på hjemmesiden at de tog imod børnehaver
 - o Mangler info om at de var et tilbud til bh. og hvordan det forgår på Gem,
 - o Fik af vide at der var tilbud med jul, rundvisning og køkken.
 - o Jeg fik indtryk af at det er det de gør 14,27
 - o Jeg havde egentlig ikke indtryk af at vi kunne vælge mellem en masse forskelligt. 14,44
 - o De havde tænkt over hvad de gjorde
 - o De fornemmede godt at med de små der skulle vi hurtig videre, og at de stor kunne fange og snakke lidt mere ... koncentrere sig lidt længer 15,37
 - o Godt tænkt med kanen, det gør at de husker det bedre.
 - o Forbedre det en lille smule ved at der var flere ting de kunne røre ved eller prøve, fint de ikke var hysteriske med at børnene lige rørte ved noget. Kunne være godt hvis der var noget man kunne sende rundt så de var mere aktive, lidt mere aktivitet.
 - o Lidt for lang tid i stalden med de farlige maskiner.
 - o Godt de måtte slæbe rundt med jule træet.
 - o God stemning, følte sig meget velkomme, ikke noget med at bekymre sig om at børnene ikke måtte røre. 19,29
- Hende i køkkenet var rigtig god, hun kunne jo finde ud af at afpasse, var skrap og spillede rollen som den skrappe bonde kone. der var de virkelig med hele vejende

- De små var utålmodig, ville hellere have noget med det samme, men det er jo en kultur vi selv har lært dem at de ikke kan vente, forstod ikke det med at dække bord.
 - God til at hjælp børnene til at være med i køkkenet. Med at vende og hente brænde.
 - Passende med tid for de små de kunne ikke klare mere 22,40
-
- Svært at få det tilpasse til de forskellige børnegrupper, rigtig godt med billeder
 - De store kunne godt have brugt 50 min
 - Fint med 40 min til de små
 - De små ser det og tager det ind og bearbejder det, de store ser det og stiller spørgsmål.

Bilag 5: Transskribering af interview med børnehave 2

Tilstede: Pædagog, Pædagogstuderende: Joan Stoof Jensen og Heidi Pedersen
15.12.14

Vi kan forstå at I har besøgt GEM i flere år, hvordan startede ideen med at tage der ud?

- i forbindelse med jul
- 13 år
- Vise noget om den danske kulturarv, hvordan var det i gamle dage, hvad har vi taget med op i tiden.

Har i et formål med jeres tur?

- Vi vil gerne give børnene noget kultur

Er besøget planlagt ind i et forløb?

- Nej det har vi ikke, men når nu spørger kan jeg godt se at det er oplagt at gøre det.
- Vi har fået en fælles referenceramme
- Bruger nogle af de metoder de brugte i gamle dage i praksis i børnehaven.

Hvordan opstartede ideen med at tage der ud?

- Nogen har hørt om GEM, og de har så fortalt hvor godt det er.
- Det er en god læring for barnet

Snakker i med børnene inden og efter besøget, om det de skal/og har oplevet?

- Vi snakker med børnene i god tid i forvejen og forbereder dem.
- Vi snakker faktisk om det gennem hele året.
- Børnene snakker med deres bedsteforældre om deres oplevelser fra GEM og om hvad bedsteforældrene havde som børn.

Er der noget i kunne ønske der var bedre?

- Nej, jeg synes det var rigtigt godt.
- Hvis jeg skal sige noget vil jeg skulle finde på noget
- Det er rigtig godt – der er kvalitet i stedet

Er der noget i tænker der kunne være anderledes ved turen?

- Det er lang tid at børnene skal koncentrere sig
- Men det er nogle gode fortællere, og de er gode til at fange og være i børnehøjde.
- Måske pause mere – imellem de to rundvisninger.
- Men godt med de sanglege der var og de andre aktiviteter.

Har i overvejet at besøge GEM på andre tider af året?

- Det kunne være rigtig godt og oplagt at besøge GEM på andre tider af året.
- Vi skal have en temadage om gamle dage her i det kommende år – så kunne det være oplagt at gøre brug af GEM og deres viden og gamle dage og om leg og undervisning.
- Det er økonomisk omkosteligt, men man får rigtig meget med, så det er ikke mange penge at bruge på det.
- Hvis museer kunne begynde at profilere sig selv lidt mere end de gør,
- Sende reklamer ud til institutionerne, med forskellige tilbud.
- Det tror jeg kunne være med til at profilere dem selv.
- Og så kunne de jo argumentere for, hvorfor det er godt at tage på museum.

Ville i selv søge info på nettet?

- Nej det har vi ikke tid til
- Jeg tænker sende det ud til os – da det er smadder godt.
- Sende i løbet af året i god tid. Vi skal jo have det op på p-møder inden.
- Som pædagog er man kulturformidler, så museerne er en god håndsækning.
- Rummet har en stor betydning for børns læring, sanser og oplevelser
- Fælles tredje
- Fælles referenceramme, en fantastisk læring,
- De små kigger på de store og lærer af dem.
- Læreplan – kultur, lidt mere defus, svar at komme i dybden med. hver at have fokus på.

Bilag 6: Transskribering af interview med børnehave 3

Tilstede: Pædagog i Børnehave 3, pædagogstuderende: Joan Stoof Jensen (jsj) og Heidi Pedersen (hp).

12.12.14

Hp: I var der ude en onsdag eftermiddag med hele børnehaven, ik? Hvordan kan det være at i tog der ud om eftermiddagen? 0,33

Pædagogen:

- Der var ikke flere formiddagstider
- Og fordi vi vil rigtigt gerne der ud det giver vores børn et fint indblik i dansk kultur, før og nu

Du nævner indblik i kultur, så jeg tænker i har gjort jeg nogle overvejelser omkring denne her tur? 1,03

- Vi har taget der ud de sidste, det ved jeg ikke, 5-6 år, og det kom sig af at vi arbejder med de pædagogiske læreplaner og der er et emne der hedder Kultur.
- Vi bruger det som årstemaer, hvor vi så har særligt fokus på de der forskellige pinde. Og da vi så havde om kultur snakkede vi meget om dansk kultur, fremmet kultur, og om nutid og datid. 1,35
- Og så tænkte vi at GEM, det var et fint sted bl.a. et fint sted. 1,43
- Og det synes vi egentligt vi kan bruge når vi kommer hen til jul. De har jo mange arrangementer.
- Så vi kan snakke med børnene om hvorfor det er vi holder jul og hvorfor er det vores jul ser ud som den gør og hvorfor der er nogen lande der ikke holder jul. Så man kan få den der snak rundt omkring, altså på børneniveau, ik. 2,05

2,10 Så i har altså lavet en masse snakke inden og lavet noget forberedelse inden?

- Vi har to børnebøger.. ”Peters jul” og ”Peddersen og Findus” og der er også en om jul, og dem tager jeg så med ind på stuen efterfølgende og læser, fordi at ”Peddersen og Findus” det er jo jul på landet og ”Peters jul” det er jul i byen. 2,44
- Og så snakker vi om hvad det var vi så der ude og der er en masse ting vi kan genkende. ... Fx helligtrekonger lys ... og så snakker vi om de forskelle der var, hvordan er det hjemme ved dig, har i sådant e lys? ... 3,07
- .. juletræ.. vi snakker om hvad er det for noget pynt man putter på nu, hvad var det for noget pynt førhen og hvad har du på derhjemme? 3,28

- Så der er en masse læring i det, udover at det er en super hyggelig tur. Så det er jo bare en fordel, at det er rigtig spændende. 3,37

Så i er rigtig glade for at tage der ud?

- Ja, vi synes faktisk de er rigtig gode til at fortælle børnene det på børneplan, sådan hvad det er, det min oplevelse af det. 3,49

Er der noget når I er der ude som du tænker det skal vi ha mere af, eller det skal vi have mindre af, det skal være anderledes eller..? 4,00

- Ikke om eftermiddagen igen
- Det er for sent de er for trætte, de får ikke nok ud af det.
- Det er anderledes at være der om eftermiddagen, end før middag. 4,23
- Vi kortede det lidt af – en halv time.
- Bus, dyrt, booke i meget bedre tid.
- Det var ikke optimalt i år, men det kan Gem ikke gøre for. 5,30

Frisk gjort at I tager der ud om eftermiddagen

- Det var et sats, kan vores børn det? Hvor gamle er vores børn?
- Middagssøvn, frugt... der var mange overvejelser omkring det. 5,50

Heidi og Joan: sjovt at opleve den forskel der var på børnegrupper om eftermiddag og formiddag. 6,06

- De var mere koncentreret om formiddagen. 6,13
- Power nap hjem i bussen,, de fik noget ud af det 6,40
- Jo jo, de har refereret til det vi har læst i bøgerne og til juletræet og vi havde julefrokost i går. 6,48

7.07 Hvordan sådan med størrelserne af grupperne og sådan noget, når man er på rundvisning, er det helt optimalt? 7,10

- Nej, det var ikke optimalt.. men det var lige som det var.. der var lige lidt for mange børn ... men ellers kunne vi ikke have fået nogen tid. 7,25
- ... Lars sagde at der kunne være 25 børn i en gruppe og vi havde 77 med så det passer ret snært.. men ellers var det fordi det var om eftermiddagen.. jeg synes godt nok det var svært for dem.. det ved jeg ikke lige.. 7,53
- 8,00 i år var det også anderledes for os, for normalt har vi dem også opdelt i små børn og store børn. 8,08
- Og når det kun er de store børn du har med, er det nogle andre ting de spørg om. Og så er det også noget andet de kan fortælle, end når det er de små børn. 8,14

- Så deri kan der også ligge en forskel. 8,20
- Så det er jo lige lidt svært at svare på om det var størrelsen af gruppen eller om det var fordi vi havde blandet dem. 8,28
- Hp: så det var både 3 og 5 årigt der var sammen i en gruppe.
- Ja det var det, og det plejer vi ikke at gøre. 8,39
- Hp: men hvordan kan det være, at I valgte at gøre det?
- .. lad os prøve om vi kan det.. handler også om økonomi... 3 eller 4 rundvisninger knap 1000 kr...
- 9,48.. lige før juleferien og det er bare ikke særlig optimalt, for så for vi ikke det ud af turen som vi gerne vil. .. så alt den snak vi gerne vil have bagefter, det kan vi ikke, så bliver det bare ren udflugt, eller hvad man skal sige, ren hygge, så forsvinder den pædagogiske del jo. 10,05
- Så derfor, så alle de ting summet sammen, så besluttet jeg, at vi gør det en eftermiddag i tre grupper. Og så må vi se om det går. 10,13

Men de har også fået meget læring ud af det

- Jo jo det har de, men jeg tænker bare de kunne godt ha fået noget mere, hvis det havde været lidt anderledes. 10,25

10,35 Hvordan opstod ideen til at tage på tur til GEM, der for 5-6 år siden?

- Det gjorde det fordi vi havde, eller vi har stadig, årsprojekter. Og de som så havde kultur, sagde, at de kunne rigtigt godt tænke sig, når vi havde de traditionsbunde opgaver med fastelavn, påske og jul, at vi tilføjede noget ekstra. 11,03
- Og så gav den max gas der. Hvor vi snakkede om før og efter. Med alt lige fra julegaver og hvorfor nogle lege leger man, hvad spiser man, osv.
- 11,14 og så søgte den gruppe der hvad kan vi tage ud og se, hvad kan tilbyde det her.
- 11,21 Og så var det GEM der kunne tilbyde mest. Og det år havde de Peters jul, som deres tema. 11,32
- 11,36 og det var simpelthen så spændene, og vores børn fik så meget ud af det, at vi blev enige om at det skulle vores store børn gøre hvert år. 11,47
- Og det var sådan starten på det.
- 11,50 og så synes vi egentligt at det var så spændene for de store, så den oplevelse skulle de små også ha.
- 11,55 hp: så det blev en tradition nu, som en del af det her læreplanstema med kultur....
Betina: lige nøjagtig.

12,03 har i overvejet om der kunne være ture på andre tider af året, ud til give-egnes museum?

- Vi har snakket om det, at kunne være rigtig interessant, for de har jo mange fine udstillinger.
- Men der er så mange andre steder vi gerne vil hen. Så derfor har vi valgt den her til vinter aktivitet. 12,28

- I stedet for at gøre det om sommeren. Altså fordi du kan gå inden for med børnene ik' os'. 12,33 og så vores sommer aktivitet, det foregår så udenfor, et andet sted.

12,40 de tilbyder jo faktisk også udendørs aktiviteter på gem, var i klar over det?

- Nej

12,48 "omformuleret" Hvordan vælger i de aktiviteter ud som i havde. I var inde i den juleudstilling, gården og køkkenet.

- Nej, det vælger vi ikke. Det vælger de for os.
- Vi siger at vi godt kunne tænke os at komme der ud og vi siger at vi godt kunne tænke os at se de udstillinger de har. Og så planlægger de turen for os. Det har vi ikke indflydelse på.

13,16 de kunne rigtigt godt tænke sig at samarbejde meget med institutionerne omkring, hvad det er de vælger.

- Okay!
- Hp: Ja det er derfor jeg spørg.
- Det har de sådan set aldrig nævnt. Det er jo ikke mig der ringer hvert år, men det kan være at de har nævnt det nogle andre år. 13,34
- Og det kan også være at Lars har nævnt det de andre år og så har de andre bare sagt, nej vi skal bare gøre som vi plejer. 13,41

14,00 synes du også at det er let at finde information på deres hjemmeside omkring, fx at de også tilbyder udendørs aktiviteter?

- Næh, det er ikke noget jeg er faldet over.
- 14,15 men det har de. De har bl.a. noget hekse noget nede i en skov.
- Joan: de har også noget høst 14,37
- 14,40 hp: men jeg kan godt forstå argumentet i at I vælger en indendørs aktivitet når det er vinter.

Snik snak..

- 15,25 men nu skal vi faktisk ha projekt kultur til næste år. .. og der skal vi have et projekt om hekse og trolde, og det vil jeg da sige til projektgruppe at de kunne se på GEM om det kunne passe ind... 15,48
- 16,00 hp: sådan som jeg har forstået det på Lars, så kan man godt ringe og sige vi har et projekt om det og det og om det
- Vi har et forår og efterårs projekt. Og det ene det handler lige præcis om det der. 16,12
- Vi arbejder med fra jord til bord, og har vores egen køkkenhave. Det kunne være sjovt at kombinere det med et besøg derud og se noget omkring høsten dengang.

16,43 vi har tænkt over om der med fordel kunne ha været et forbesøg inden man besøgte GEM, så i pædagoger var klædt bedre på inden besøget? (uddybning)

- 17,24 jah, nu har vi gjort det i de 5 – 6 år. Vi ved hvor alt er og hvad der skal foregå.
- 17,43 Altså første gang jeg var der ude, så tanker jeg, det kunne da ha været meget rart lige at have vidst noget inden. Men det foregår kun telefonisk.
- 17,53 hp: kunne i finde svar på alt muligt praktisk på nette, fx toiletforhold, madpakker osv. På nettet?
- 18,00: det ved jeg ikke, jeg har ikke stået for det de andre år.

18,36 Joan: jeg tænker, inden i tog af sted var det så noget i snakkede med børnene om, at nu skal vi ud og se det her og se hvordan julen for mange år siden. Var det noget i forberedte dem på og snakkede med dem inden?

- 18,50 det ved jeg faktisk ikke om alle stuer gør...(pause).. det vil jeg tro de gør.
- 19,02 jsj: det med at forberede dem, gør at det er lettere at tale med dem om efterfølgende. 19,23
- Hvis jeg svare for min stue. Så er det vi gør, vi samler alle børnene sammen og siger ” i morgen skal vi ” og så på dagen siger vi det også. Og så siger vi, vi skal ud på GEM og vi skal køre med bus, når vi kommer der ud skal vi snakke med en af de voksne og så skal vi tre forskellige ting. 19,43
- Plejer at fortælle kort hvad det er vi skal.. (19,48) vi skal på en lille togrejse, hvor man får en lille billet, og det er noget man kan lege.
- 19,53: og så skal vi se noget om jul i gamle dage
- Og så skal vi ind og bage nogle vafler. Og så skal vi os spise vores madpakker. 20,00
- 20,23 og når vi så er kommet hjem,... , får vi nogle løse snakke. Kan du huske hvad du så der ude.
- 20,50 hp: er de aldersopdelt på stuerne?
- Ja. To små grupper til 4 – 4,5 og så en med børn til de skal i bh. klasse
- Jeg er inde ved de store. 21,11 de er lettere at tale med det om.
- 21,19 Og mine de store har jo været der ude før, så nogle siger, åh det kan jeg godt huske, så er der det store juletræ og
- 21,26 og det alle børn kan husk, det er det med vaflerne. ... det var bare mega sejt, synes de. 21,30
- Joan: var det ikke også dem der skulle ud og se sildene? .. 22,00 så det var også det mad at de kunne genkende det og huske det fra sidste år.
- 22,10 Men det der er mest sejt der ude, det er altså det med de vafler der og det komfur. Det er et mærkeligt komfur syns de. 20,18
- Hp: det snakker de meget om når de kommer tilbage, eller hv?
- 22,21 Ja, men også når vi er der ude og nogen snakker også om at det er lidt en slags brandeovn.

- 22,36 og så synes mange at den togtur de er på, hvor de får en billet og skal sige hvor de skal hen, er meget, meget spændene.
- 22,46 og selvfølgelig den tog udstilling med det fine vinterlandskab er meget spændene.
- 22,53 hp: det er nogle af de ting de husker bedst?
- 22,56 ja
- Og så husker de også at der inde i det gamle hus, der lugte det faktisk ikke ret godt.
- 23,06 hp: så e bruger meget de sanser?
- 23,13 og så når vi kommer hjem, ... tit og ofte, ... , er der altid en af børnene der nævner det, , ... , der hvor grisen bliver slagtet, om det var rigtigt. Altså er det rigtigt at man gjorde det?
- 23,30 og så tager han den gamle brugte... blære op. Det er lidt svært at forstå at det har været en fodbold eller bold. Og det er svært at forstå, et kan ikke være rigtigt, det må vær noget han finder på. 23,48
- Det er sådan noget de undre sig over, de store børn. Jeg tænker ikke at de små kan forhold sig til det – overhovedet, altså på samme plan.
- 23,58 men flere af mine de store har nævnt det, altså det med den der blære der, der hvor man tisser fra, det kan da ikke blive til en fodbold. Det synes de er meget mærkeligt. Det er sådan forundrings ting der kommer 24,12

24,14 Hp: men det er sjovt at høre hvad børnene lækker mærke til, for der er jo meget på.

- Der er rigtig meget på.
- 24,25 og så de børn, der har været med til at lege der henne ved kusken, hvor man var bondemanden og bondemandens kone og hest og sådan noget. Det os.. altså det er i høj kurs når man kommer hjem. .. ”det var mig der var bondemandens kone” .. der er lidt blær i det..
- 22,47 så det er rigtig godt, det er altid forskelligt hvad de tager med hjem, og børnene er forskellige.. æhh.. hvad skal man sige, der er altid nogen er mere abstrakt tænkende og nogen der er mere konkrete. Som stiler de der forundrings spørgsmål, med den der fodbold der. 25,00, den har vi snakket meget om i år.
- 21,16 jsj: jeg tænkte også på om alle børn forstod, hvad det var. .. de små... (hygge snak)
- 25,41 og der er det os at vi i flere år, kun har kørt det med, at det var de store. Oh så har de snakket så varmt om det, og så har vi tænkt, lad os tage de små med, det ku jo være at de får et eller andet ud af det. Bare på et helt andet plan. 25,58
- 26,26 jsj: det er også det vi har snakket om, de yngre får noget helt andet ud af det.. sanser..
- 26,53 og så er der alligevel også den lille bitte snært af genkendelighed, ..., at børnene syes de kender det, synes de. Og når de så kommer der ud kan de godt genkende noget af det.
- Jeg tror bestem vi vil holde fast i at de yngste skal med der ud. 27,25

27,28 joan og jeg har snakket lidt om, omkring de her aktiviteter og fx det her med vaffelbagning, at der er et højt aktivitets niveau fr børnene og de ikke bare er så lyttende og det er måske lettere at huske det, når man selv har været en del af det.

- 27,50 ja, men det er også derfor jeg tror de aktiviteter de husker, det er primært den aktivitet med togturen, hvor de skal have den billet, og de skal tænke over hvor de skal hen. Til brande eller mormor... 28,01 og så selvfølgelig vaffelbagningen, fordi det er meget spændene at prøve. Det er jo ikke alle der får lov til at prøve at putte noget brande på et bål, vel.
- 28,18 og så der hvor vi danser om juletræet, det plejer vi at gøre. Det gjorde vi ikke rigtigt i år, jeg ved ikke med de andre to grupper. ..
- ... ikke lige at danse, men når hun læser historien og vi så kigger på træet og finder tingene. 28,58
- Så det er helt sikkert de der røre ting og gøre ting de husker, på en anden måde end bare at lyt.

29,07 kunne i godt tænke jer hvis der var flere af sådan røre og gøre ting?

- Jo, helt bestemt. Det vil være en helt anderledes oplevelse for dem.
- 29,16 hp: især nok for de 3 årgi.
- Ja bestemt.
- 29,20 Man siger jo det med at kroppen husker, ikke også. Og det tror jeg da på er rigtigt. Og hvid vi får lov til at gøre ting, så husker vi dem meget bedre end hvis vi kun skal lyttet.
- 29,30 Og det er faktisk lang tid for sådan en lille nuller ... også en stor... at skulle lytte, når sådan en rundvisning vare 50 min.
- 29,47 hp: det er godt der lige er en togtur og lidt ind imellem.
- Ja bestem – lidt afbræk.

PAUSE

Pædagogen: hvad skal opgaven munde ud i? skal i ud og snakke med Lars?

30,50 jsj: .. de får vores opgave og så er der startet et projekt op der hedder Pædmus, som ... vi er begynder stadie af deres projekt. 31,48

Pædagogen: det er rigtig fint, synes jeg, at der bliver sat ind, så der kommer noget mere læring på, for hvor skulle steder lige vide fra, hvor man måske kan justere lidt.

32,02 jsj: ja også at man som institution får dem brugt lidt mere. ... vi har mange gode kulturinstitutioner, ..., at det ikke kun er for voksne og skolebørn. 32,23 ...

32,30 PÆDAGOGEN; jeg tror det vil være rigtig, rigtig, rigtig gavnligt fordi, at min oplevelse det er, at vi som institutioner er alt, alt for dårlige til at bruger alt det du lige har nævnt. 32,40 der er simpelthen ikke fokus nok på det kulturelle. Altså hverken den her del, men heller ikke det musiske, af de forskellige tilbud der.

32,50 og det kan være, at det er fordi vi ikke ved nok om det eller fordi vi er for dårlige til at søge informationer om det, eller hjemmesiderne ikke er lækre nok. Der er jo også så mange, så det er svært at vælge ud ik' os'.

33,10 Hp: og hvis hjemmesiderne ikke siger kom bare her børnehaver, vi er gode til at tage hånd om jer og give nogle gode oplevelser.

33,27 pædagogen: bare som sammenligning, jeg tænker på ude i Givskud løvepark, deres hjemmeside er helt anderledes, der kan man gå ind som institution, og så kan man se alt, hvad kan i tilbyde mig. Sfo og for skole det samme. Det synes jeg er lækkert, for så kan man gå ind og kigge hvad er det i har, er det noget der passer ind, til det vi skal arbejde med?

33,57 og det handler også om kroner og øre, og det skal vi jo ikke glemme. Så vi kan jo ikke bare, tage ud alle mulige steder, så det handler om at vælge ud, hvad kan det her gi, til det vi nu skal arbejde med.

34,08 så jeg tænker at fx GEM kunne måske godt ændre lidt i deres hjemme side, så den os blev attraktiv for institutioner. Fordi som private, der synes jeg den er rigtigt fin og gå ind og kigge på, og det er en ganske fin hjemmeside de har.

34,30 hp: men som institution, der kunne den godt blive tunet lidt.

- Ja det kun den godt.
- Så man tænker, whau, i har da noget til os.
- Hp: fx hekse
- Ja lige nøjagtig
- Hp: og fx at det ikke kun er indendørs.
- 34,35 Ja, og hvis det står der på, så synes jeg bare ikke det er tydeligt nok.
- 34,53 jsj: noget af det kommer også i sæsoner, fx det juletema, det er først kommet op på hjemmesiden nu her op til jul.
- 35,43 vi har også været på Hjarlhede og deres hjemmeside er anderledes igen. For der er sådan en aktivitets kalender... hvor man så kan gå ind og se hvad man kan opleve i løbet af året.
- 35,55 Så kan du bedre planlægge. For når vi planlægger, så planlægger vi jo ikke julen halvanden måned før.
- 36,00 Altså vi laver årsplanlægning nu, for hele næste år. Så hvis ikke man kan se det, så bliver det valgt fra. Og jeg tror kun det er fordi vi har været der ude før, og jeg tænker, at det er fordi der en af personalerne der har været der ude, rent privat, og som så har sagt, det ku

bare være spændende, prøv lige at gå ind og kig på det. I forbindelse med den gruppe der sku planlægge det. 36,24

- 36,30 Så det er jo bestemt et besøg værd, så det er jo ærgerligt, at man ikke kan se alt det andet spændene, man måske kunne få ud af det.
- 36,40 hp: og Lars siger også selv, at der er højtryk der i julen, for der er mange der har en tradition for at komme.

Slut 39,30

Bilag 7: Analyse af aktiviteter på GEM

Analyse af aktiviteter ud fra læreplanstemaerne,

Gem - Aktivitet: Ind under jul

1. Alsidig personlig udvikling

- barnet bliver mere bevidst om sin forhistorie og bliver dermed mere bevidst om sig selv.

2. Sociale kompetencer

- tage hensyn til hinanden, fx så de andre kan se.

3. Sproglig udvikling

- jule sange / gamle julesange
- ord på julepynt mm.

4. Krop og bevægelse

- sange og sanglege, dans om juletræ
- gå rundt og se, gå samlet, sikre sig at alle kan se.
- sansning, lugte og lyde, føle

5. Naturen og naturfænomener

- grantræ – juledekorationer, sammensætning af materialer og viden om hvor det kommer fra og opbevares.

6. Kulturelle udtryksformer og værdier

- jul i gamle dage
- dansk jul - traditioner, dans om træ,
- kristen jul

GEM - Aktivitet: Køkkenet

1. Alsidig personlig udvikling

- vente på tur, når maden laves og sendes rundt
- høflighed.
- grænseoverskridende at værre tæt på ild.

2. Sociale kompetencer

- snakke stille sammen, plads til alle
- sned videre, tænke på den næste, man hjalp alle med oprydningen, alle skulle hjælpe til.

3. Sproglig udvikling

- udvide ordforrådet, ringkomfuret,
- sproglig høflighed / pli
- remser: 1,2,3, vend

4. Krop og bevægelse

- 1,2,3, vend (koordinering og balancen)
- koordination, send maden videre, hold for den næste

5. Naturen og naturfænomener

- ild + brande, ringkomfuret + varmeregulering ved luft
- Det at bage vafler over ild. Skal vendes, da der kun er varme på den ene side.

6. Kulturelle udtryksformer og værdier

- mange værdier under spisning – kulturelle udtryksformer, familien spiste sammen.
- køkkenets udsende.

GEM - Aktivitet: rundvisning

1. Alsidig personlig udvikling

- barnet bliver mere bevidst om sin forhistorie og bliver dermed mere bevidst om sig selv.

2. Sociale kompetencer

- vis hensyn til de andre, så de kan se og høre.
- rækker hånden op ved spørgsmål, og venter på tur.
- mødet med ”fremmed”

3. Sproglig udvikling

- nye ord på gamle ting og betydningen af de ord.

4. Krop og bevægelse

- kropsbevidsthed når barnet går mellem mange ting.
- sanse

5. Naturen og naturfænomener

- hvad er tingene lavet af ?
- genbrug fx legetøj af knogler
- gamle redskaber, fx hestevogn, le,

6. Kulturelle udtryksformer og værdier

- vis hensyn – ved rundvisning
- der fortælles om værdier – fx mange sover sammen, ingen tv, alle skulle lære at sy.